Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 71 (9567). • 1989 йил 12 апрель • чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

•ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ•

УСТОЗ ИШ БОШИДА

ДЕҲҚОНЧИЛИКДА, айниқса, пахтачиликда ҳар бир ишни, агротехник тадбирни бамаслаҳат, уста деҳқонлар билан фикрлашиб амалга оширганга нима етсин. Ана шунда ҳеч вақт янглишмайсиз, доғда қолмайсиз. Чунки йил-йилга сира ўхшамайди. Мана, бу йилни олиб кўрайлик. Апрелнинг бошларида кунлар исиб кетди. Кейинги кунларда эса ҳаво бирданига совуб ҳарорат пасайди. Деҳқон бундай ҳолатни ҳисобга олмаслиги мумкин эмас.

Ўрта Чирчиқ районидаги К. Маркс номли колхозда ана шундай тадбиркор, ишбилармон деҳқонлар меҳнат қилишмоқда. Уларнинг кучғайрати, фидойилиги туфайли дала ишлари оби-тобида ўтказилиб, экиш кун сайин авж олдирилаётир. (Пастда).

Кекса, кўпни кўрган деҳқон Али Яфатов 40 йил деҳқончиликда меҳнат қилди, 19 йил бригадирликда фаолият кўрсатди. Ҳозир у пенсияда. Лекин шунга қарамай, кўпинча далада. Фарзандлари, шогирдларига йўл-йўриқлар, маслаҳатлар беради. Мана, бугун ҳам у шогирди Мустафо Шахиев даласига келди.

— Ҳар кун, ҳар соат ғанимат, дейди у.— Мустафога маслаҳат берар экан. (Юқорида чапда) лекин асло шошилма. Сифатга эътибор бер, ўғлим. Энг муҳими чигит белгиланган чуқурликка тушсин. Буни кузатиб бор.

— Айтганингиздек бўлади, устоз,—дейди Шахиев — Али аканинг сўзларини диққат билан эшитар экан.

Бригадада бу йил 100 гектар майдонда пахта етиштирилади. Ерлар экишга сифатли тайёрланиб, техника воситалари қайта-қайта текширилиб, синовдан ўтказилиб, шай қилиб қўйилганлиги қўл келди. Ҳозиргача 30 гектардан ортиқ майдонга чигит экилди. Ҳар куни 7—8 гектар майдонга уруғ қадалмоқда. Бунда ака-ука мемеханизатор (юқоридан ўнгда) ва сеялкачилар Исмоил, Маҳмуд, Тоштемир, Муҳитдинларнинг ҳиссаси катта бўлаётир. Улар зўр ғайрат, шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

Ҳар гектар ердан кам деганда 32 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилган бу бригада деҳқонлари экишни қисқа муддатларда, сифатли туғаллаб, уруғликни ернинг табиий намига бир текис ундириб олиш учун курашмоқдалар.

Н. ИСАЕВ.

А. Зуфаров фотолари.

САЙЛОВ ДАВОМ ЭТМОҚДА

26 март куни уч номзоддан биронтаси ҳам овозларнинг ярмидан кўпроғига эга бўла олмаган Ўзбекистон сайлов округларидан иккитасида 9 апрель куни қайтадан сайлов ўтказилди. Ғалаба қозониш учун икки номзоддан бири энг кўп овоз олиши керак эди.

Сайловчилар олдиндан сайлов ўтказиладиган кун ва жой ҳақида хабардор қилиб қўйилди. Улар овоз беришлари керак бўлган номзодларнинг фамилияларини ҳам билишарди. Тошкентнинг Акмал Икромов ва Киров районларида овоз беришда сайловчиларнинг қарийб 85 проценти, Самарқандда Суперфосфатний, Фарҳод ва Хисров посёлкалари билан бирга сайловчиларнинг 88 проценти иштирок этди.

Овоз бериш натижаларига кўра, 596-Тошкент — Акмал Икромов территориал сайлов округидан 2-автоколонна ҳайдовчиси Йўлдош Тожиевич Акбаров, 590-Самарқанд территориал сайлов округидан Самарқанддаги 16-мактаб ўқитувчиси Ольга Ивановна Крикунова СССР халқ депутатлари этиб сайландилар.

Сайлов кампанияси давом этмоқда. Қайта сайлов ўтказиладиган округларда СССР халқ депутатлигига номзодлар кўрсатилмоқда. Сайловолди йиғилишлари 13 апрелда ниҳоясига етади. Сайлов 14 май куни ўтказилади.

•

НОМЗОДЛАР КЎРСАТИЛМОҚДА

Тошкентдаги 9-шина ремонти заводи коллективининг сайловолди йиғилиши бўлди. Меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг инженери Л. Артишева «Узбекгидроэнергострой» тресги бошқарувчиси А. Қ. Эргашевни депутатликка номзод қилиб кўрсатишни тавсия этди. Техника назорати бўлимининг инженери М. Эрматов Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг троллейбус ҳайдовчиси Х. Х. Рўзиевни СССР халқ депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш ҳақида таклиф киритди. Сўзга чиққан бошқа кишилар ҳам бу таклифларни қўллаб-қувватладилар.

Йиғилиш Акром Қурбонович Эргашевни 117-Тошкент-Октябрь миллий-территориал сайлов округидан, Хайрулла Хусанович Рўзиевни 598-Тошкент-Киров территориал сайлов округидан СССР халқ депутатлигига номзод этиб кўрсатишга қарор қилди.

(ЎзТАГ).

ПАРВАРИШНИ БОШЛАШДИ

КАЛИНИН районидаги «Партия XXI съезди» совхози 1-бўлим 4-бригадаси деҳқонлари эртаги сабзавот экинлари парваришини уюшқоқлик билан олиб боришмоқда. 26 гектар ерда деҳқончилик қилаётган коллектив аъзолари бу йил давлатга 450 тонна сабзавот сотиш мажбуриятини қабул қилишган.

— Плёнка остига экилган эртаги карам тўлиқ ишловдан чиқариб қўйилди, — дейди бригада бошлиғи А. Султонов. — Мақсадимиз ҳар гектар ердан камида 300 центнердан маҳсулот олишдир. Шу билан биргаликда очиқ майдонларга помидор экишни ҳам бошлаб юбордик. Бу йил деҳқонларимиз фақат мўл ҳосил етиштириш билан чекланиб қолмасдан, балки шаҳарликларга сара сабзавот ва резаворлар жўнатишмоқчи. Шунинг учун дала ишлари босқичма-босқич амалга оширилмоқда. Сабзавот экинлари ҳосилдорлигини оширишда оила пудрати усули ҳам қўл келяпти.

Қ. ТЎЛАБОЕВ.

• Ўзбекистонда Иркутск области маданият кунлари

ДЎСТЛАР ЯНА УЧРАШМОҚДА

Ўзбекистон пойтахтининг ҳаво дарвозалари республикамизда Иркутск области маданият кунлари қатнашчиларини қуёшли ўлкага олиб келган тезучар лайнерларга меҳмондўстлик билан кенг очиб қўйилди. Ангара ва Байкал соҳилларида ёзи ғоят қисқа бўлган Сибирнинг навқирон Братск ва Ангарск шаҳарларидан, уч асрдан ортиқ тарихга эга бўлган Усолье-Сибирск, Усть-Ўрда Бурятия автоном округидан, Тайгадаги Черемхов шаҳридан азиз меҳмонлар келишди. Алвон ранг транспарантларга «Хуш келибсиз!» деган сўзлар ёзиб қўйилган. Аэровокзал биносига осиб қўйилган хилма-хил транспарантлар баҳор шабадасида хилпирайди, карнай ва сурнай садолари янграйди. Халқимизда меҳмон келган уйга қувонч келади, деган нақл бор. Дўстларни кутиб олишдан кўра қувончлироқ воқеа бўлмаса керак.

Меҳмонлар самолёт зинапоясидан тушишлари биланоқ, миллий кийимдаги қизлар уларни нон-туз билан қаршилайдилар. Пионерлар уларга баҳор гулларидан гулдасталар тақдим этадилар. Шу ернинг ўзидаёқ концерт бошланиб кетади: меҳмонлар ва мезбонлар Андижон полкасига рақсга тушадилар, рус халқ куйлари янграйди.

Шарқий Сибирь вакиллари Ўзбекистонга жавоб визити билан келдилар. 1987 йилнинг кузида Ангара ва Байкал соҳилларида ўзбекистонликлар самимий кутиб олинган эдилар. Бу эса иркутсклик дизайнер В. Дейкуновнинг рамзий тасвирида ўз аксини топди. Меҳмонларнинг кўпчилиги ўзбекистонликлар ва сибирликлар иккинчи учрашувининг рамзи бўлган «2» рақами туширилган икки ярим шар бирлаштирилган эмблемали нишонларни тақиб олган эдилар.

Иркутск область партия комитетининг секретари В. П. Иваницкий бошчилик қилган делегация составида партия ва совет ходимлари, олимлар, Сибирь ўлкасининг донгдор меҳнаткашлари, ижодий союзлар, жамоат ташкилотларининг вакиллари бор. Иркутск областининг профессионал ва ҳаваскор бадиий коллективлари ҳам бу ерга келишди.

Аэропортнинг ўзида митинг бўлиб ўтди. Митингни Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ҳ. Ҳ. Ғуломов очди.

Меҳмонларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Х. Холмуҳамедов самимий табриклади.

— Биз сизларни, азиз дўстларимизни кутиб олаяпмиз, деди у, ҳамкорлигимиз ва дўстлик алоқаларимиз янада барқарор ва мустаҳкам тус олаётганлигини англаш қувончлидир. Дўстлик алоқалари ҳозирги пайтда турли соҳаларни қамраб олмоқда. Хом ашё ва асбоб-ускуналар, илмий-тадқиқот ва лойиҳа ишларини ўзаро етказиб бериш, саноат ва социал-маиший объектлар қуришда кўмаклашишдан иборат иқтисодий алоқалар мустаҳкамланмоқда.

Маданий алоқаларимиз муваффақиятли ривожланмоқда. Бизнинг делегациямиз Иркутск диёрида бўлган пайтдан буён орадан кўп вақт ўттани йўқ, мана ҳозир эса Ўзбекистонда яна учрашиб турибмиз. Республика меҳнаткашлари ижодий коллективларингизнинг томошаларини зўр иштиёқ ва қизиқиш билан кутмоқдалар, иркутсклик адиблар, рассомлар, кинематографиячилар, халқ усталарининг асарлари билан яқиндан танишиш имкониятига эга бўлишларидан хурсанддирлар.

Иркутск область партия комитетининг секретари В. П. Иваницкий шарқий Сибирь меҳнаткашлари номидан астойдил муваффақият ва равнақ тилади, бундай учрашувлар маданиятларнинг янада яқинлашувига ва актив ҳамжиҳатлилигига кўмаклашиб, халқларнинг бир-бирларини яхшироқ билишларига имкон беради, ижодкор ва илмий зиёлилар ўртасида шахсий алоқаларни вужудга келтиради ва мустаҳкамлайди, деди. Иркутск областидан Ўзбекистонга 400 дан ортиқ киши келди. Сафардан мақсад — иқтисодий ва маданий алоқаларни мустаҳкамлаш, тажриба алмашиш ва дўстлардан ўрганишдан иборатдир.

Ўзбекистон диёри бўйлаб дўстлик байрами бошланди. Бир неча кун мобайнида шарқий Сибирнинг кўп қиррали ижодий имкониятлари кенг кўламда намоён этилади. Меҳмонлар орасида Ангарск нефтехимиклари маданият саройининг халқ рус қўшиқлари хори, Бурятия автоном округининг Усть-Ўрда ашула ва рақс ансамбли, Катанга район маданият уйининг эвенклар миллий ансамбли, Тофалар фольклор ансамбли группаси бор. «Багульник» Сибирь рақс ансамблининг программалари, Иркутск машинасозларининг «Узорочье» рақс ансамбли, оилавий цирк ва ҳаваскор коллективлар чинакам халқ санъатини, унинг бебаҳо анъаналарини ва ўзига хос хусусиятларини намойиш қиладилар. Тошкентликларга аввалги гастроллари билан таниш бўлган Иркутск филармониясининг симфоник оркестри яна концертлар беради.

10 апрель куни эрталаб Ўзбекистонда Иркутск области маданият кунларининг қатнашчилари яхши анъанага кўра, республика пойтахтининг бош майдонига келдилар. Улар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва жаҳонда биринчи кўп миллатли социалистик давлатнинг асосчиси Владимир Ильич Ленин ҳайкали пойига миннатдор хотира ва сўнмас меҳр-муҳаббат рамзи сифатида ранг-баранг баҳор гулларидан гулдасталар қўйдилар.

Шундан кейин меҳмонлар парадлар хиёбони бўйлаб номаълум солдат қабри томон йўл олдилар. Маданият кунлари қатнашчилари фашизм билан ҳаёт-мамот жангида ягона Совет Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун жонини фидо қилган жангчиларнинг ёрқин хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар. Шарқий Сибирь вакиллари ана шу ҳарбий шон-шавкат ва шуҳрат монументи пойига гулчамбар қўйдилар.

Гулчамбар қўйиш маросимида меҳмонлар билан бирга Тошкент шаҳрининг партия, совет ташкилотлари, ижодий союзлари ва жамоатчилигининг вакиллари ҳам қатнашдилар.

10 апрель куни бўлиб ўтган матбуот конференциясида 1937 йилнинг 26 сентябрида ташкил этилган Иркутск областининг тарихи ва ҳозирги куни тўғрисида сўзлаб берилди. Делегация аъзолари ҳозир бўлганларни ўлка эришган муваффақиятлар, унинг муаммолари, социал-иқтисодий ривожланиш истиқболлари, хўжалик ижтимоий ва маънавий турмушнинг барча соҳаларида қайта қуришнинг бориши билан таништирдилар. Бу йилги дўстлик байрамидан олдин Иркутск областида ўтказилган Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунларидан кейин қалин алоқалар янада мустаҳкамланганлигига алоҳида эътибор берилди.

Иркутск область ижроия комитети раисининг ўринбосари В. В. Игнатов, Иркутск область маданият бошқармасининг бошлиғи В. А. Китаев ва бошқалар журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

Шу куни Иркутск область делегацияси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов Сибирь ўлкаси вакилларини қуёшли Ўзбекистон диёрида самимий табриклаб, демократизм ва ошкоралик кенгайиб бораётган, миллий ўз-ўзини англаш ўсиб бораётган шароитда ҳозирги дўстлик байрами сингари маданий алоқалар алоҳида аҳамият касб этаётганлигини таъкидлади. Бундай алоқалар қардош халқ маданиятини чуқур тушуниш ва унга баҳо беришгина эмас, шу билан бирга биз ҳаммамиз Совет Иттифоқи кўп миллатли оиласининг аъзолари эканлигимизни тўла-тўкис англаш имкониятини ҳам яратади, деди.

Ҳозирги вақтда маданият арбоблари учун жамиятни маънавий янгилашга хизмат қилишдан, мамлакат барча халқларининг, барча ижодкор кучларнинг қайта қуришнинг олижаноб мақсадларига эришиш учун курашда бирлашишига фаол кўмаклашишдан кўра улуғвор ва фахрли вазифа бўлмаслиги таъкидланди.

Меҳмонлар Ўзбекистонда қайта қуришнинг бориши ҳақида, турғунлик даврида таркиб топган ҳамда сезиларли иқтисодий ва маънавий зарар етказган салбий ҳолатларни бартараф этиш борасида республика партия ташкилоти сарфлаётган куч-ғайратлар ҳақида хабардор қилинди. Учрашувда республиканинг ижтимоий-сиёсий ва маданий турмушида содир бўлаётган турли жараёнларга эътибор қаратилди. Меҳнаткашлар кенг табақалари, ижодкор зиёлиларнинг активлиги ошиб бораётганлиги, фикрлар хилма-хиллиги шароитида долзарб масалалар юзасидан қизғин мунозаралар бўлаётганлиги ана шу жараёнларга хос хусусиятлар эканлиги айтиб ўтилди.

Учрашувда Иркутск область партия комитетининг секретари В. П. Иваницкий, СССР Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси, СССР Фанлар Академияси Сибирь бўлими Шарқий Сибирь филиали президиуми раисининг ўринбосари Р. К. Саляев, Иркутск маданият фондининг раиси М. Д. Сергеев, РСФСР Ёзувчилар союзи Иркутск бўлими правлениесининг секретари Р. В. Филиппов, ВЛКСМ Иркутск область комитетининг секретари А. А. Прокопьев, Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениесининг раиси Б. Жалолов, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими президиумининг раиси Ш. Акмалхонов сўзга чиқдилар.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Х. Холмуҳамедов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. У. Султонова қатнашдилар.

Шу куни турли виставкалар, фильмлар фестивали очилди. Кечқурун тўрт мингдан ортиқ томошабин сиғадиган СССР Халқлари Дўстлиги саройига меҳмонлар ва Тошкент аҳолиси тўпланди. Бу ерда Ўзбекистонда Иркутск области маданият кунларининг тантанали очилиши бўлди.

(ЎзТАГ).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

«Давлатга қарши жиноятлар учун жиноий жавобгарлик тўғрисида»ги СССР Қонунига ва СССРнинг баъзи бир бошқа қонун актларига ўзгартишлар ҳамда қўшимчалар киритиш ҳақида

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

I. «Давлатга қарши жиноятлар учун жиноий жавобгарлик тўғрисида» 1958 йил 25 декабрда қабул қилинган СССР Қонунига (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1959 й., №1, 8-м; 1961 й., № 21, 222-м; 1984 й., № 3, 58-м) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1. 7 ва 11-моддалар қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«7-м о д д а. **Совет давлат ва ижтимоий тузумини ағдаришга ёки ўзгартиришга даъват**

Совет давлат ва ижтимоий тузумини СССР Конституциясига хилоф бўлган усул билан ағдаришга ёки уни ўзгартиришга ёхуд СССРнинг сиёсий ва иқтисодий системаларига путур етказиш мақсадида совет қонунларининг ижро этилишига тўсқинлик қилишга қаратилган ошкора даъватлар, шунингдек, ана шу зайлдаги материалларни тарқатиш мақсадида тайёрлаш ёки уларни тарқатиш —

уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки икки минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар такроран ёхуд бир группа уюшган кишилар томонидан қилинса ёки кўплаб нусхада босиб чиқариш учун мўлжалланган ёки мосланган техника воситаларидан фойдаланиб содир этилса, —

етти йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки беш минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмларида кўзда тутилган хатти-ҳаракатлар чет эл ташкилотлари ёки уларнинг вакиллари топшириғига биноан ёхуд мазкур ташкилотлардан олинган моддий бойликлар ёки техника воситаларидан фойдаланиб содир этилса, —

уч йилдан ўн йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади».

«11-м о д д а. **Миллий ва ирқий тенг ҳуқуқлиликни бузиш**

Миллий ва ирқий душманлик ёхуд нифоқ келтириб чиқаришга, миллий шаън-шараф ва қадр-қимматни камситишга қаратилган қасддан қилинган ҳаракатлар, шунингдек, гражданларнинг ирқий ёки миллий мансублигига қараб уларнинг ҳуқуқларини бевосита ёки билвосита чеклаш ёхуд уларга бевосита ёки билвосита афзалликлар бериш —

уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки икки минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар зўрлик ишлатиш, алдаш ёки таҳдид қилиш йўли билан содир этилса, шунингдек, мансабдор шахслар томонидан содир қилинса, —

беш йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки беш минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмларида кўзда тутилган хатти-ҳаракатлар бир группа шахслар томонидан қилинса ёки одамлар ўлимига ёхуд бошқа хил оғир оқибатларга олиб келса, —

ўн йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади».

2. Қонун қуйидаги мазмунда бўлган 7' ва 11' моддалар билан тўлдирилсин:

«7'-м о д д а. **Давлатга қарши жиноятлар қилишга даъват**

Ватанга хиёнат қилишга, террорчилик ёки қўпорувчилик ҳаракати содир этишга ошкора даъват этиш —

уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки икки минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади».

«11'-м о д д а. **Давлат органлари ва жамоат ташкилотларини ҳақорат қилиш ёки бадном этиш**

СССР давлат ҳокимияти ва бошқаруви олий органларини, СССР халқ депутатлари съезди ёки СССР Олий Совети тузадиган ёхуд сайлайдиган давлатнинг бошқа органларини, ёинки, СССР халқ депутатлари съезди ёки СССР Олий Совети тайинлайдиган, сайлайдиган ёхуд тасдиқлайдиган мансабдор шахсларни, шунингдек, Қонун билан белгиланган тартибда тузилган ва СССР Конституциясига мувофиқ амал қилувчи жамоат ташкилотлари ва бошқа Умумиттифоқ органларини ошкора ҳақорат қилиш ёки бадном этиш —

уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки икки минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади».

II. СССРнинг Қонун актларига қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1. 1958 йил 25 декабрда қабул қилинган СССР Қонуни билан тасдиқланган ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар жиноят қонунлари асосларининг 7'-моддаси (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1959 й., № 1, 6-м; 1972 й., № 22, 176-м; 1973 й., № 11, 157-м; 1974 й., № 18, 275-м; 1983 й., № 51, 784-м, 1987 й., № 28, 437-м, 1988 й., № 10, 152-м.) иккинчи қисми «Давлатга қарши алоҳида хавфли жиноятлар» деган сўзлардан кейин «миллий ва ирқий тенг ҳуқуқлиликни айбни оғирлаштирадиган ҳолатларда бузиш» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

2. 1958 йил 25 декабрда қабул қилинган СССР Қонуни билан тасдиқланган ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар жиноят-судлов ишларини юритиш асосларининг 28-моддаси (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1959 й., № 1, 15-м; 1961 й., № 26 270-м; 1963 й., № 16, 181-м; 1981 й., № 33, 966-м; 1984й., № 3, 58-м.) биринчи қисмидаги «7-моддаси (советларга қарши агитация ва пропаганда)» деган сўзлар «7-моддаси (Совет давлати ва ижтимоий тузумини ағдаришга ёки ўзгартиришга даъват), 7'-моддаси (Давлатга қарши жиноятлар қилишга даъват)» деб ўзгартирилсин.

III. Иттифоқдош республикалар Олий Советларининг Президиумларига иттифоқдош республикалар қонунларини ушбу Фармонга мувофиқлаштириб чиқиш вазифаси топширилсин.

IV. Мазкур Фармон эълон қилинган кунидан бошлаб кучга киради.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. ГОРБАЧЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1989 йил 8 апрель.

БИРИНЧИ ИШЛОВ ТУГАДИ

С. Раҳимов номли колхознинг Ғаффор Ҳамидов бошчилик қилаётган бригадасида 3 гектар майдонда эртаги карам, 5 гектар картошка, бир гектардаги редиска биринчи ишловдан чиқиб яхши ўсмоқда. Янгидан ташкил қилинган 12 гектардаги боғ, 5 гектар шафтолизордан ҳам мўл ҳосил олиш кутилмоқда.

— Баҳорнинг бир куни йилга татийди, деб бежиз айтмайдилар, — дейди бригадир Ғ. Ҳамидов. — Далалар яшнаб кетди. Баҳри Қурбонова, Орип Ҳамидов, Давлат Каттабоев, Турсуной Қодирқулова каби миришкорлар эртаги ҳосил олишни кўзлаб астойдил меҳнат қилишмоқда.

Т. ЖЎРАЕВ.

СССР Олий Совети Президиумида

Аҳолини озиқ-овқат билан таъминлашда иттифоқдош республикаларнинг роли оширилиши ҳамда мамлакат агросаноат комплексини бошқаришни янада такомиллаштириш муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми СССР Давлат Агросаноат комитетини тугатди.

Область партия комитети пленуми олдидан

ОЗИҚ-ОВҚАТ ТАЪМИНОТИНИНГ МУҲИМ БЎҒИНИ

ОБЛАСТЬ касаба союзлари Советида КПСС Марказий Комитетининг 1989 йил март Пленуми қарорлари ва шу йилнинг 31 март — 1 апрель кунлари Омск шаҳрида бўлиб ўтган семинар-кенгаши тавсиялари асосида саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарида кооперативларни ривожлантириш, оилавий ёрдамчи хўжаликлар, коллектив боғдорчилик ва томорқачилик ишларини ривожлантириш соҳасида область касаба союзлари ташкилотларининг олдида турган вазифалар муҳокама қилинди.

Йиғилишда Омскда бўлиб ўтган семинар-кенгаш иштирокчиси, область касаба союзлари Советининг раиси Ю. А. Асепков Озиқ-овқат программасини ҳал этишда омскликларнинг тажрибаси ҳақида батафсил ахборот берди.

Йиғилиш қатнашчилари асосий диққат-эътиборни областдаги саноат корхоналарининг қишлоқ хўжалигидаги ёрдамчи хўжаликларини, коллектив боғдорчилик ва томорқачилик, қишлоқ, шаҳар ва посёлкаларда шахсий томорқачиликни ривожлантириш масалаларига қаратдилар.

Областдаги кўпгина касаба союз ташкилотлари ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш билан жуда суст шуғулланмоқдалар. Шу туфайли уларнинг сони 1988 йилда ўтган йилларга нисбатан камайиб кетди. Масалан, 1984 йилда областда 520 та ёрдамчи хўжалик мавжуд бўлса, ҳозирга келиб уларнинг сони 213 тага тушиб қолди. Ёрдамчи хўжаликларнинг рентабеллиги ҳамон паст. Айниқса, Бекобод, Бўка ва Пискент районларида бу тармоқ ҳаддан ташқари оқсамоқда.

Хўжалик раҳбарлари ва касаба союз комитетлари колхоз ва совхозлар билан кооперацияни ривожлантиришга қизиқмаяптилар. Улар билан шартнома асосида ишлаб чиқариш алоқалари йўлга қўйилмаяпти.

Агар Тошкент области ва Омск областида ёрдамчи хўжаликлар соҳасида эришилган натижаларни солиштирадиган бўлсак, бу борадаги қолоқлик яққол сезилиб қолади. Ҳозир областимиздаги 213 та ёрдамчи хўжаликда бор-йўғи 9,1 минг бош қорамол сақланаётган бўлса, Омскдаги 23 та ёрдамчи хўжаликда 13,4 минг бош қорамол боқилмоқда. Маҳсулот ишлаб чиқаришдаги фарқ ҳам ўз-ўзидан катта. Масалан, Омск областида 8,2 минг тонна гўшт, 7,3 минг тонна сут ишлаб чиқарилган бўлса, бизда 2,8 минг тонна гўшт, 4,4 минг тонна сут етиштирилди холос.

Йиғилиш иштирокчилари область партия комитетининг бўлажак пленумида КПСС Марказий Комитетининг 1989 йил март Пленуми якунлари ва партия аграр сиёсатини амалга ошириш юзасидан область партия ташкилотининг вазифаларини белгилаб олиш ва ёрдамчи хўжаликларни ривожлантиришда туб бурилиш ясаш лозим, деган хулосага келдилар. Ўз-ўзидан маълумки, майда ёрдамчи хўжаликларни ҳеч қачон рентабелли қилиб бўлмайди ва бу хўжаликлар меҳнат коллективларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда ўзгариш ясай олмайди. Аксинча, меҳнаткашларни сабзавот-мева билан таъминлашда коллектив боғдорчилик ширкатлари катта самара келтириши мумкин. Тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, яхши парвариш қилинган битта боғ участкаси 2—3 оиланинг сабзавот, мевага бўлган эҳтиёжини қоплайди. Ўтган йили коллектив боғдорчилик ширкатлари 2775 тонна мева, 1500 тоннадан зиёд картошка ва сабзавот маҳсулотлари етиштирдилар.

Ҳозирги кунда фақат Тошкент шаҳри корхоналарига 37865 та участка ажратилди. Бу йил уларнинг сони яна 20 мингтага кўпаяди. Шунга қарамай, корхона ва ташкилотларнинг касаба союз комитетларида коллектив боғдорчилик ва томорқачилик билан шуғулланиш истагини билдирган меҳнаткашларнинг 100 мингдан ортиқ аризалари ётибди.

Коллектив боғдорчилик ва томорқачиликнинг жадал ривожланишида муаммолар ҳам талайгина. Масалан, одамлар қурилиш материаллари, инвентарлар ва боғда ишлатиладиган ускуналарни топишда қийналмоқдалар. Мана шу масалалар область партия комитетининг бўлажак пленумида муҳокама этилса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети 1989 йил март Пленуми қарорларини ҳаётга изчил татбиқ этиш, ўз корхонаси, ташкилоти ишчи ва хизматчиларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашга ғамхўрлик кўрсатмаётган, ўз шахсий манфаатини ўйлаётган айрим хўжалик раҳбарларидаги дунёқарашни ўзгартириш учун касаба союзлари ташкилотлари янада қатъий курашиши керак, деб таъкидланди.

С. БЕРКОВИЧ,
Область касаба союзлари совети матбуот марказининг мухбири.

МИҚДОР ЭМАС, СИФАТ КЕРАК

КПСС Марказий Комитетининг март Пленумида партия ташкилотларининг вазифаси буйруқ бермай раҳбарлик қилишдан, одамлар билан ишлашда маҳорат кўрсатиб ҳаракат қилишдан, одамларнинг ўзларигина ўз тақдирини белгилашлари мумкин ва лозимлигига ишончни мустаҳкамлашдан иборатдир, деб таъкидланди. Бу йўл эса ўз навбатида иқтисодий муаммоларни тезроқ ҳал этишга ёрдам беради, совет жамиятини демократик асосда ривожлантириш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлади.

Пленум минбаридан туриб айтилган бу гаплар дилимиздаги фикр-ўйларни ифодалади.

Район партия комитети ҳам иш услуб ва методларини такомиллаштириб, кўпроқ меҳнат коллективлари билан мустаҳкам алоқа боғламоқда, кўрсатмаларни камайтираётир. Биз райком аппарати ходимлари учун қатъий иш режими мундарижасини ишлаб чиқдик. Илгари райком инструкторлари жойларга камдан-кам чиқардилар. Борганларида ҳам олдиндан тайёрланган саволларга олинган жавобларни жамлаш билангина чекланишарди. Уларнинг бюро йиғилишларидаги ҳисоботлари бир қолипда бўларди. Эндиликда инструкторларнинг масъулиятлари ҳамда мустақилликлари кучайтирилди, ҳар ҳафтанинг сешанба куни ўзларига бириктирилган хўжалик, корхона ёки ташкилотга чиқиб, амалий ёрдам кўрсатадилар. Инструкторларнинг фаолиятларига қарор ёки ҳисоботни ўхшатиб ёзишларига қараб эмас, ташкилотчиликлари, ташаббускорликларига қараб баҳо берилаяпти.

Турғунлик йилларида бошланғич партия ташкилотлари секретарлари хўжалик ишлари билан ўралашиб қолган эдилар. Партиявий ишларга астойдил эътибор берилмасди. КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилоти ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида»ги қароридан сўнг партия ташкилотлари фаолиятларини тубдан ўзгартирдик, уларнинг диққат-эътиборини партия аъзосининг соф ва ҳалол қиёфасини тиклашга қаратдик.

Район партия комитети фаолиятида районни социал-иқтисодий ривожлантиришга раҳбарлик қилишнинг сиёсий усуллари тобора кўпроқ қарор топмоқда. Биз КПСС Марказий Комитетининг Тошкент области бўйича қабул қилган қарорини бажариш юзасидан ишлаб чиққан комплекс планимизга мувофиқ бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини мунтазам равишда ўрганиб, муҳокама этмоқдамиз.

«Гулистон» колхози кейинги уч йил мобайнида ўзини ўнглаб илғорлар қаторига ўтди, даромад кўпайди. Колхозчилар меҳнатларининг пировард натижаларидан хурсанд. Лекин ютуқларга маҳлиё бўлиб, бошқа соҳаларни унутиб қўйиш ярамайди. Энди хўжалик раҳбарларининг фаолиятига бир тарафлама баҳо беришдан воз кечаяпмиз. Коллектив фаолияти атрофлича ўрганилганда колхоз партия комитети бир қанча масалаларда, жумладан, партияга қабул қилиш, ёш коммунистларни тарбиялаш борасида камчилик, хатоликларга йўл қўйганлиги маълум бўлди. Суҳбат чоғида бошланғич, цех партия ташкилотларининг секретарлари, партия группалари ташкилотчиларига бир қатор камчиликлар кўрсатилди. Колхоз партия комитети уларни чиниқтириш ўрнига пешма-пеш топшириқлар бераверган, ижрони эса текширмаган. Назоратнинг йўқлиги туфайли кейинги пайтда штатсиз партия комиссияси фаолияти сусайиб кетди. Текширувдан сўнг колхоз коммунистлари, уларнинг етакчилари билан жиддий суҳбат бўлди. Аниқ тадбирлар белгиланди, штатсиз партия комиссияси фаолияти кучайтирилди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҚАРОР ВА ИЖРО

Партия аъзосининг соф ва ҳалол қиёфаси учун курашда коммунистлар аттестацияси муҳим роль ўйнаяпти. Биз шу мақсадда 25 та аттестация комиссияси туздик. Комиссия аъзолари райондаги 75 та бошланғич партия ташкилотига бирлашган 466 коммунист билан суҳбатлашди. Уларнинг бешдан бир қисми шартли аттестация қилинди, 21 коммунист аттестациядан ўта олмади, 95 кишига партиявий жазо берилди, 12 киши партия сафидан ўчирилди.

Ҳали ҳам бизда лоқайдлик ҳоллари учраб турибди. Бундай кўнгилчанлик аттестация обрўйини тушираяпти, одамларда нотўғри тушунчалар пайдо бўлишига олиб келаяпти. Район партия конференциясида матлубот жамиятлари союзи, Ангрен дарёси ҳавзасидаги районлараро каналлар бошқармаси, Ленин номли колхоз аттестация комиссияларининг позициялари қаттиқ танқид қилинди. Қарангки, партия сафидан ўчирилган 12 кишидан 10 нафари ишчи ва колхозчи экан. Бу кўнгилсиз рақам. Демак, биз ҳали қайта қуриш талаблари даражасида ишламаяпмиз, бошланғич партия ташкилотлари эса тарғибот-ташвиқот ишларини бўшаштириб юборганлар.

Шунинг учун ҳам кўпроқ коллективлар орасида бўлишга, бошланғич ташкилотлар фаолиятларини қайта қуриш талабларига йўналтиришга ҳаракат қилмоқдамиз. Район партия комитети ҳузуридаги партия комиссияси эндиликда партияга қабул қилиш, ёш коммунистларни тарбиялаш бўйича ибратли тадбирларни амалга оширмоқда. Партияга қабул бўйича икки йиллик резерв жорий этилди. Масалан, ишчи ёки колхозчи синовдан ўтиб, партия аъзолигига номзод бўлгач, ёш коммунистлар мактабига қабул қилинади. Бу ерда у янада чиниқади, тарбияланади. Айни пайтда ёш коммунистлар тажрибали коммунистларга бириктириб қўйилаяпти. Масалан, «Гулистон» колхози сут соғувчиси ёш коммунист Гулбаҳор Имаржонова мураббийлар ёрдамида янги-янги ташаббуслар билан чиқаяпти.

Биз партия аъзолигига кандидатларни ўз ҳолига ташлаб қўймаймиз. Улар билан тез-тез суҳбатлар ўтказамиз, кандидатлик стажларини қандай ўтаётганликларини сўраймиз, тегишли маслаҳатлар берамиз. Ишончим комилки, райком эътиборида турганлигини ҳис этган бўлажак коммунист ҳеч қачон лоқайдликка юз тутмайди, ўзи устида тинимсиз ишлайди, ўқийди, ўрганади. Менимча, фақат райкомдагина эмас, балки бошланғич партия ташкилотларида ҳам ёшларни назоратда тутиш зарур. Бизга КПСС Устави қоидаларини тўтиқушдек ёдлаб оладиган коммунистлар эмас, мустақил ҳаракат қила оладиган, одамлар кўнглига ишонч-эътиқод уруғларини соча оладиган коммунистлар керак.

Биз партия аъзолигига кандидатликка ўтишга кафолот берган коммунист ўша одам партия аъзолигига ўтаётганда ҳам кафолот берсин, деган талабни қўйдик. Бу бурч ва масъулиятни кучайтиришда ўзига хос тадбирдир.

Ўтган йили бошланғич партия ташкилотларининг КПСС сафига қабул қилиш бўйича бир неча қарорларини қайтардик. Чунки улар бу масалага шошма-шошарлик билан ёндашган эдилар. Ҳолбуки, КПСС Марказий Комитетининг қарори бизни ҳушёрликка, партиявий принципиалликка даъват этмоқда. Бизга коммунистларнинг миқдори эмас, сифати керак.

В. НЕСТЕРЕНКО,
Пискент район партия комитетининг иккинчи секретари.

Қурилишда давлат қабули

РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ

Маълумки, бу йилдан бошлаб қурилишларда ҳам давлат қабули жорий қилинди. Эндиликда бинокорлар қўлидан чиққан ҳар бир объект, катта-кичиклигидан қатъий назар, албатта, давлат қабулига топширилади. Бу бунёдкорлар зиммасидаги масъулиятни янада кучайтирди. Кўпчилик коллективлар уни чуқур ҳис қилиб ишламоқдалар.

Яқинда республикамиз пойтахтининг Юнусобод массивида 320 ўринли болалар боғчаси давлат қабули орқали фойдаланишга топширилди. Икки қаватли бу шинам бинода жажжи ўғил-қизларнинг тарбияланиши ва мириқиб қордиқ чиқариши учун барча шароитлар муҳайё этилган. Хоналар замон талаблари асосида безатилган, кенг ва ёруғ. Ўғил-қизларнинг спорт ўйинлари билан шуғулланишлари учун ҳам имконият яратилган. Улар ёзнинг жазирама иссиқ кунларида сув ҳавзасида чўмилишлари мумкин.

Боғча қурилишини Тошкентдаги 159-қурилиш трестига қарашли 122-қурилиш бошқармасининг Б. Табулов прораблигидаги бунёдкорлари барпо этишди.

— Давлат қабулининг жорий қилиниши ишимиз сифатига бўлган муносабатни тубдан ўзгартириб юборди, — дейди Б. Табулов. — Илгари суръатга кўпроқ эътибор берардик. Чунки бино муддатидан қанчалик барвақт фойдаланишга топширилса шунга яраша рағбатлантирилларди. Бундай вақтда объектнинг унча-мунча камчиликлари ҳам эътиборга олинмасди. Давлат қабули жорий қилинган ҳозирги вақтда эса энг асосий кўрсаткич сифат бўлиб қолди. Ҳар бир ишни бошидан охиригача талаб даражасида бажариш мезонга айланди. Шунинг учун ҳам ҳар бир бинокор бир-бирининг меҳнати сифати устидан назорат олиб борди. Камчиликлар вақтида аниқланиб, зудлик билан бартараф этиб турилди. Шу туфайли ҳам боғча сифатли қурилди. Давлат қабули мутахассислари уни юқори баҳоладилар. Бундан бинокорлар коллективимиз бениҳоя хурсанд бўлди: дастлабки имтиҳондан муваффақиятли ўтилди. Коллективимиз бундан буён ҳам муассасалар биносини замон талаблари даражасида қуриш учун бутун маҳорат ва тажрибаларини сарфлаб ишлайди. Бу меҳнатда янги муваффақиятларга эришиш учун гаров бўлиб хизмат қилади.

М. ШОЮСУПОВА.

• Хўжалик ҳисоби шароитларида

МЕЛИОРАТОРЛАРНИНГ КЎМАКДОШИ

БУ КОРХОНА коллективини республикамиз мелиораторларининг энг яқин кўмакдоши деб бежиз айтишмайди. Ҳақиқатан ҳам бу ерда шундай ноёб касб эгаларининг оғирини енгил қиладиган турли-туман машина-механизмлар қайта тикланмоқда. Тошкентдаги бу тажриба-механика экскаватор ремонти заводи коллективи ҳар йили 14 миллион сўмликдан кўпроқ ҳажмда маҳсулот реализация қилаяпти. Сув хўжалиги қурилишида кенг ишлатиладиган турли маркадаги экскаваторлар, уларнинг двигателлари капитал ремонтдан чиқарилмоқда. Бундан ташқари ётоқхона вагонлар, ПТ-60 маркали юк ташувчи оғир прицеплар, металл конструкциялар, ностандарт асбоблар, технологик ускуналар, ҳар-хил эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилмоқда.

Қисқа қилиб айтганда, республикамизда мелиорация ишларининг муваффақияти муайян даражада шу завод коллективи ишига ҳам боғлиқ. Буни яхши тушунган ремонтчилар доим тез ва соз ишлашмоқда, давлат планларини шараф билан уддаламоқдалар.

Биргина ўтган йили маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 9 процент ошди. Олинган фойда миқдори кўпайди, меҳнат унумдорлиги юксалди. Ишчи-хизматчиларнинг ўртача маоши ҳам сезиларли даражада ортди. Жами реализация қилинган маҳсулот ҳажми 15 миллион сўмликдан ошиқроқни ташкил этди. Йил давомида 70 га яқин экскаватор капитал ремонтдан чиқарилди. 2 миллион сўмликдан кўпроқ эҳтиёт қисмлар тайёрланди. Ташкил этилган янги участкада коллекторларни ювадиган ПК-08 маркали механизмлар, дренажларни қазиб қувур ёткизадиган ДПС-3,0 маркали мосламалардан ҳам кўплаб тайёрланди. Буюртмачиларнинг талаби билан 800 тага яқин ётоқхона — вагон жўнатилди. Айни вақтда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилмоқда. Бундай буюмлардан деярли 200 минг сўмлик чиқарилди. Аҳолига пулли хизмат кўрсатиш топшириғи ҳам ортиғи билан адо этилди.

Коллектив бундай муваффақиятга пудрат усулини қўлланиш туфайли эришди. Хўжалик ҳисобини жорий қилишга ҳар томонлама тайёргарлик кўрилди. Аввало ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялашга катта эътибор берилди. Шу мақсадда кўпгина янги асбоб-ускуналар ўрнатилди. Жумладан, двигателларни ремонт қиладиган участка ташкил этилди. Тайёрлов участкалари замонавий ускуналар билан жиҳозланди. Дизель двигателларини синаш станцияси қайта қурилди. Қуюв цехида маҳсулотни жадал анализ қилиш имконини берадиган лаборатория ишга туширилди. Чўян эритиш участкасида янги конвейер линияси ўрнатилди.

Коллектив пудратига ўтишдан олдин барча ишчи-хизматчилар, инженер-техник ходимлар аттестациядан ўтказилди. Ишчиларнинг разряди қайта тарификация қилинди. Иккинчи разряд билан ишлайдиганлар сони 8 процентдан зиёд ортди. 52 ишчининг разряди эса пасайтирилди. Айни вақтда оғир ва саломатликка зарарли бўлган цехларда ишлаётганларнинг иш ҳақи оширилди. Ўрта ҳисобда уларнинг маоши 15—20 процент кўпайди.

Инженер-техник ходимларнинг аттестацияси ҳам юксак талаблар даражасида бўлди. Уларнинг билим доираси атрофлича имтиҳон қилинди. Натижада 51 киши аттестациядан ўтолмади. Уларнинг кўпчилиги ишдан бўшаб кетди. Айни вақтда малакали мутахассисларнинг ойлик иш ҳақи 11,5 процент ошишига қарамай иш ҳақи фондидан 48,3 минг сўм тежаб қолинди.

Коллективнинг чет эллардаги мижозлари сони ҳам ортиб бормоқда. Бу ерда тайёрланаётган кўпгина эҳтиёт қисмлар ҳорижий мамлакатларга ҳам етказиб бериляпти. Жумладан, гидромеханика ускуналарининг затворлари, сув иншоотлари учун зарур бўлган турли қурилмалар, оғир юк кўтаргичлар Гвинеяга етказиб берилаётган эди. Эндиликда шунга ўхшаш эҳтиёт қисмлар Сурияга ҳам жўнатилмоқда.

Завод коллективи янги йилдан тўла хўжалик ҳисоби асосида ишлашга ўтди. Бу усулни қўлланишга ҳам пухта ҳозирлик кўрилди. Ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида қатор ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу иш шароитларини яхшилашга, меҳнат унумдорлиги ортишига, маҳсулот сифатининг яхшиланишига ёрдам бермоқда. Шу туфайли ҳам йилнинг дастлабки квартали плани муваффақиятли адо этилди. Деярли барча буюртмалар вақтида бажарилди. Қўшимча ўнларча минг сўмлик ремонт ишлари амалга оширилди.

Завод коллективи мамлакатдаги турдош корхоналар ўртасидаги социалистик мусобақада кўпинча мукофотли ўринларни эгалламоқда. Ўтган йилнинг учинчи кварталида СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳамда агросаноат комплекси касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини ва пул мукофотини қўлга киритган эди. Тўртинчи кварталда ҳам муваффақиятли қатнашди. Эндиликда қўлга киритилган бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун социалистик мусобақа авж олдириб юборилди.

Т. ШОЮСУПОВА.

ЙЎЛОВЧИЛАР ХИЗМАТИДА

Тўйтепадаги автобус-таксомотор парки область пассажир автомобиль трестининг пешқадам корхоналаридан ҳисобланади. Коллектив пудратини қўллаб ишлаётган шоферлар зиммаларидаги вазифаларини муваффақиятли бажармоқдалар. Улар ўтган йили планни 103,7 процент қилиб адо этишди. Қўшимча юз минглаб йўловчиларга хизмат кўрсатилди. Фаолиятларининг бошқа техник-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам юқори бўлди. Шу туфайли трест корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб деб топилдилар ва кўчма Қизил байроқ билан тақдирландилар.

Байроқдор коллектив ўн иккинчи беш йиллик учинчи йилининг биринчи кварталини ҳам яхши якунлади. Йўловчилар ташиш уч ойлик топшириғи белгиланганидан 3,2 процент ортиғи билан адо этилди. Қўшимча 300 минг нафар йўловчига транспорт хизмати кўрсатилди. Умуман шу даврда транспортчилар меҳнатидан баҳраманд бўлган йўловчилар сони 6 миллион 700 минг кишини ташкил этди.

Паркда ёнилғини тежаш учун ҳам қизғин кураш авж олиб кетган. Бу яхши самара бермоқда. Бир неча тонна ёнилғи тежаб қолинди. Ўтган кварталда ҳар бир ҳайдовчи бир кун давомида иқтисод қилинган ёнилғи ҳисобига машина бошқарди. Унумли ва тежамли ишлашда касбдошларига намуна бўлаётган ҳайдовчилар анчагина бор. Сотиболди Ботиров, Тимофей Ким, Алишер Аббосов, Баҳодир Миралиев, Александр Криловлар шулар жумласидандир. Улар нормани 110—112 процентдан адо этишмоқда. Шу кунларда йилнинг учинчи квартали ҳисобига ишлаяптилар.

У. МУҲАМЕДОВ.

• КОММУНИСТИК ЎЗБЕКИСТОНДА

Н. СИСОЕВнинг «Ленин Кремлдаги шанбаликда. 1920 йил» расмидан В. СОЗИНОВ репродукцияси. (ТАСС).

ҲОЗИРГИ вақтда бутун мамлакатимиз шаҳар ва қишлоқларида КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш, Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси кўрсатмалари асосида социал ва иқтисодий ҳаётнинг барча жабҳаларида тубдан ўзгаришлар ясаш учун қизғин кураш бормоқда. Бу ҳақиқатан ҳам умумхалқ тусини олди. Кўп жиҳатдан шу туфайли ҳам экономикамизда ижобий силжишлар рўй берди. Партия, давлат ва хўжалик органларининг иш услуби ўзгармоқда.

Биз олға томон борар эканмиз, ленинча ғояларнинг битмас-туганмас ҳаётий кучини тобора чуқурроқ ҳис қилаверамиз. Коммунистик шанбаликлар ҳақидаги Ленин фикри ҳам ҳозирги вақтда ўзининг ҳаётийлигини кўз-кўз қилмоқда. Улуғ доҳий бу ҳаракатга жуда катта баҳо бериб, уни Буюк почин деб атаганида минг бор ҳақли эди. Ана шу умумхалқ ҳашари ҳақида фикр юритган улуғ доҳий сиёсий сафсатабозликни камайтириб, ҳаётдан олинган, ҳаётда синовдан ўтган энг оддий, бироқ, жонли коммунистик қурилиш омилларига кўпроқ эътибор бериш зарурлигини уқтирган эди.

Ҳозирги вақтда бўлиб ўтаётган коммунистик шанбаликлар бу анъанага содиқлик нишонигина бўлиб қолмасдан айни вақтда миллионлаб совет кишиларининг чуқур маънавий эҳтиёжи бўлиб қолди. Ҳаммага маълумки, бундан роппа-роса 70 йил илгари Москва—Қозон темир йўлининг транспортчилари коммунистик шанбалик ўтказиш ташаббуси билан чиқдилар. Дастлабки бу шанбаликларда 205 нафар коммунист ва уларга ҳайрихоҳ кишилар қатнашишди. Шанбалик натижалари кутилганидан ҳам зиёда бўлди. Меҳнат унумдорлиги оддий кунлардагига нисбатан уч баравар ошиқ бўлди, Москвалик коммунист темирйўлчилар буюк меҳнат қаҳрамонлигини кўрсатдилар. Уларнинг бу хайрли иши ишчилар синфининг шон-шуҳратга бурканган тарихига зарҳал ҳарфлар билан қайд қилинди. Коммунистик шанбаликлар бутун мамлакат бўйлаб кенг тарқалди, барча касбдаги кенг оммани қамраб олди.

Совет Ўзбекистонида биринчи коммунистик шанбаликлар 1919 йилнинг октябрида уюштирилган эди. Шанбаликларни ўтказишга Тошкент шаҳар партия комитети раҳбарлик қилди. Унинг ҳузурида махсус шанбаликлар бюроси таъсис этилди. Тошкент намунаси бўйича худди шундай бюролар Ўзбекистоннинг барча шаҳар партия комитетлари ҳузурида ташкил этилган эди.

Шанбаликларда қатнашаётган аҳоли сони муттасил кўпайиб борди. 1919 йилнинг октябридан то декабригача бўлган даврда фақатгина Тошкент шаҳрида 22 та шанбалик ўтказилди. Республика меҳнаткашлари Ўзбекистон халқ хўжалигини тиклашга ёрдам бериш бўйича уюштирилган умумхалқ ҳашарларида жон-диллари билан қатнашдилар. Тошкентда 1920 йилнинг 20 мартидан то 4 апрелигача бўлиб ўтган шанбаликларда 5,5 минг нафарга яқин киши иштирок этди. Шу вақтда шундай умумхалқ ҳашарлари Тошкентдан ташқари Самарқанд, Фарғона, Андижон, Янги Бухоро, Қўқон, Наманган ва республиканинг бошқа шаҳарларида бўлиб ўтди.

РКП(б) IX съездининг 1920 йил 1 майдаги қарорига мувофиқ Бутуниттифоқ шанбалиги уюштирилди. Унда 15 миллион киши иштирок этди. Мамлакатда шу куни шанбалик ўтказилмаган бирорта шаҳар ёки қишлоқ қолмади, дейиш мумкин. Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам вайрон бўлган хўжаликни тиклаш ишларида фаол қатнашдилар. 1920 йилнинг майида хўжалик қурилиши масалалари Тошкент шаҳар меҳнаткашларининг конференциясида атрофлича муҳокама қилинди. Конференция қабул қилган резолюцияда ҳозирги даврнинг асосий вазифаси хўжалик вайронгарчилигини бартараф этиб, очлик ва совуққа қарши курашдан иборатдир, деб таъкидланди. Конференция қатнашчилари республиканинг барча меҳнат аҳлини темирйўллар, устахоналар, фабрика ва заводларни тўла ишга тушириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга даъват этдилар.

Ўша вақтда «Фронт ҳафталиклари» муҳим аҳамиятга эга бўлди. Унинг мақсади Қизил Армияга баҳоли-қудрат ёрдам беришга қаратилган эди. Ишчилар ва хизматчилар ҳарбий қисмлар билан биргаликда ҳар куни кечқурун қўшимча маблағ олмасдан ариқлар қазишда, вагонларни юкдан бўшатишда ва бошқа шу каби юмушларда қатнашдилар. 1920 йилнинг апрель ойи охирида Ўзбекистонда «Транспорт ҳафталиги» ўтказилди. Шу ҳафталикда меҳнаткашлар катта ҳажмдаги ишларни бажардилар. Самарқандда 3 та темирйўл кўпригини қайта тикладилар, 27 та паровоз ва 61 та вагонни ремонтдан чиқардилар. Янги Бухорода эса 100 та вагон ва бир қанча паровоз қайта тикланди.

ҚАЙТА ҚУРИШНИ БОШҚАРИШНИ ЎРГАНАЙЛИК

СЕМИНАР-КЕНГАШ

Партия комитетлари шундай бир босқичга келдиларки, эндиликда улар сиёсий раҳбарлик органлари эканликларини сўзда эмас амалда, бошланғич партия ташкилотлари эса коллективларнинг сиёсий авангарди роли эканликларини намойиш қилишлари лозим. Бунга қандай эришиш мумкин? Қайта қуришга чуқурроқ кириб бориш учун нималар қилиш керак? Партия аппарати қайта қуришни таъминлашда қандай ўрин тутиши лозим? Эътиборни қандай масалалар ва муаммоларга жамлаш керак?

Область партия комитети томонидан область районлари ва шаҳарлари партия комитетлари секретарлари ва ташкилий бўлим мудирларининг Ўрта Чирчиқ районида ўтказилган семинарида шу масалалар асосий мавзу бўлди.

Областимизда содир бўлаётган ўзгаришлар ҳали ҳам ҳаёт талаб қиладиган даражада сезиларли бўлмаяпти. Қайта қуриш жадаллашиши учун ҳамма соҳада туб янгиланишга эришиш лозим. Эскича ёндашувлар, эски анъаналар ва одатларга асосланиб ҳаракат қилиш усуллари эндиликда ҳеч нарса бермайди. Шунинг учун ҳам ҳозирги кунда ишлашни билиш керак, деган ленинча васиятнинг чуқур маъносини бутун кўлами билан фикрлашимиз ҳар қачонгидан ҳам зарур бўлиб қолди. Бу ҳаммага — область партия комитети аппарати ходимидан тортиб то партия группаси ташкилотчисигача, раҳбар коммунистдан тортиб то партиянинг оддий аъзосигача тааллуқлидир. Ҳамма гап қандай ўқишда қолган. Илгариги вақтлардагидек семинарларни хўжакўрсин учунгина ўтказиш мумкин эмас. Эндиликда бундай ишларни омма, коллективлар орасида, ҳаётга чуқур кириб бориб ўтказиш, қаерда қайта қуриш яхши бораётганлигини ёки кимнингдир айби билан у сусаяётганлиги, тўхтаб қолаётганлигини аниқ англаш, яққол кўрсатиш муҳитида ўтказиш лозим.— Область партия комитети, унинг бюроси иккинчи йўлни танладилар,— деди ўзининг кириш сўзида область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мирқосимов**,— Партия комитети структурасининг ўзгариши номнинг алмашиши эмас, балки йирик сиёсий тадбирдир. Биз бу чоранинг партия ташкилотлари фаолиятининг барча жабҳаларида қандай самара бераётганлигини ҳис қилишимиз лозим. Иккинчи томондан, шуни ҳам биламизки, раҳбарликнинг буйруқбозлик-маъмурий услуби ўз ўрнини осонликча бўшатиб бермайди. Сўз ва ишнинг бирлигига эришиш ҳали кўп куч-ғайратни талаб этади. Шунинг учун ҳам ҳозиргига ўхшаш семинарларда янгиланишга область партия комитети томонидан, шунингдек, шаҳар ва район партия комитетлари томонидан қандай тўсқинлик қилинаётганлиги ҳақида очиқ, амалий, партиявий сўз бориши керак. Фақатгина партия, совет, хўжалик органлари ўртасидагина эмас, шу билан бирга область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари ҳамда бошланғич партия ташкилотларининг вазифаларини қандай чегаралаш мумкинлиги ҳақида фикрлашиб олишимиз лозим.

Семинар ишда мустақиллик таъминланган, буйруқларни кутиб ўтирмаслик, етилган муаммоларни мустақил ҳал қилиш, сўз ва иш бирлиги таъминланган вазиятда бу муаммоларни ҳал қилиш унчалик қийин эмаслигини кўрсатди. Буни Ўрта Чирчиқ районни ва кўпгина бошланғич партия ташкилотлари фаолиятида кўриш мумкин.

Ким Пен Хва номли колхоз партия ташкилоти учун бу оддий шиор бўлмай, сиёсий маслакдир. Бу хўжалик коммунистларидан онгда туб бурилиш ясашни талаб этди. Партия аъзоларининг меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш, социал масалаларни ҳал қилишга нисбатан масъулияти ошди. Бошланғич партия ташкилоти ишлаб чиқаришнинг ижтимоий воситаларини унинг ҳақиқий эгалари — колхоз аъзоларига берди. Чорвачилик фермалари, ремонт устахоналари ижарага топширилди. Колхоз хўжалик юритишнинг янги формаларини ўзлаштиришда — хўжалик ҳисобини, кооперацияни, якка тартибда меҳнат қилишнинг турли шаклларини жорий қилишда карвонбоши бўлди. Бунинг учун аввало хўжаликда текисчилик, тайёрга айёрлик психологияси бартараф этилди, виждонан, сидқидилдан қилинган меҳнатнинг обрўси оширилди. Дангасаликка қарши кураш кучайди. Булар ҳаммаси сўзда эмас, амалда бўлди. Шу сабабли ҳам меҳнат унумдорлиги бир йил ичида икки баравар ошди. Етиштирилаётган маҳсулотларнинг таннархи ҳам икки баравар камайди.

Бундай янгиликларни жорий қилишда бошланғич партия ташкилоти катта роль ўйнади. Бошланғич партия ташкилоти, аввало, социал муаммоларни ҳал қилишга эътиборни кучайтирди. Хўжаликда техника тараққиёти ютуқларини жорий қилиш, механизмлардан самарали фойдаланиш кучайди, бунда бўш ишчи кучи кўпайиб кетиши мумкинлигидан ҳайиқилмади. Чунки қишлоқ хўжалик маҳсулотларини комплекс қайта ишлаш бўйича қўшимча ишлаб чиқаришлар яратилмоқда, ўз қурилиш бошқармаси ташкил этилди, касаначилик меҳнатини ривожлантиришнинг истиқболлари белгиланмоқда.

Ўрта Чирчиқ районидаги тикувчилик фабрикаси, Тўйтепа металл конструкциялари заводи, маккажўхори саралаш заводи партия ташкилотлари ишида ҳам кишиларнинг турмуши, ҳаёти, меҳнати шароитларини яхшилаш асосий бўғинлар бўлиб қолди. Амалдаги иқтисодий ва социал фаровонлик идеология ишининг муваффақиятини таъминламоқда. Ким Пен Хва номли колхоз партия ташкилоти учун меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашни ташкил этишнинг унчалик қийинчилиги бўлмаяпти. Чунки хўжаликда яшаётган барча 11 та миллат вакилларининг эҳтиёжлари баравар таъминланмоқда. Уйғур болалари учун мактабларда махсус синфлар ташкил этилди, бу ерда дарс уларнинг она тилида олиб борилади. Партия ташкилоти колхозда яшаётган турк болалари учун ҳам она тилида дарс олиб бориладиган синфлар ташкил этишни мўлжаллаб қўйди. Бошқа партия ташкилотларининг иши мазмуни ҳам шундай ўзгариб бормоқда.

Семинар иштирокчилари агар қуйи бўғин — бошланғич партия ташкилоти коллективни тарбиялаш даражаси, социал адолат принципларини қарор топтириш, демократияни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган бутун масъулиятни ўз зиммасига олган бир шароитда район ва шаҳар партия комитетларининг роли қандай бўлади? — деган саволга жавоб беришлари керак эди.

Семинарда таъкидланганидек, хўжаликни бошқариш соҳасида бу кўп сонли бюрократик бўғинларни энг кам даражага келтириш, уларни хўжалик ҳисоби асосида ишлашга бевосита ишлаб чиқарувчилар билан шартнома мажбуриятларига ўтказиш ёки уларни Ўрта Чирчиқ районида амалга оширилганидек, кооперативларга бирлаштиришда ташаббускор бўлишлари лозим.

Социал соҳада район ва шаҳар партия комитетларининг роли социал эҳтиёжлари ва муаммолар бўйича барча масалаларни ҳал қилишни маҳаллий ҳокимият органларига берилишини таъминлашда анча самарали намоён бўлиши мумкин.

Чунки маҳаллий Советлар ҳозирги вақтда бу муаммолар ҳақида қайғуришни ўз вазифалари деб билмайдилар. Ўрта Чирчиқ районы бунга мисол бўлиши мумкин. Бу ерда канализация йўқ. Ичимлик сув таъминотида катта қийинчиликлар бор. Шундай шароитда Тўйтепа яқинида тўқув фабрикасининг йирик филиалида иш тозалаш иншоотлари қурилиши бошланмасдан ишлаб чиқариш корпусларини бунёд этишдан бошланди. Район Совети эса ишлар аксинча бўлиши учун ўзининг ваколати етмаслигидан нолийди, область партия комитетидан ёрдам сўраяпти. Аслида эса у ўзининг ҳокимлигини кўрсатмаяпти.

Район ва шаҳар партия комитетлари сиёсий ва ахлоқий тарбиянинг комплекс системасини яратиш ва ривожлантириш, кадрлар потенциалини шакллантириш ва бошқа шу каби вазифаларни ҳал қилиш билан шуғулланиши лозим.

Семинар қатнашчилари ўзлари учун қандайдир янгилик олдиларми? Аслини олганда семинарда қайд қилинган муаммолар ҳақида илгари ҳам турли даражада кўп марта ёзилган ва гапирилган эди. Бунга бир хил жавоб бериш қийин. Бироқ улар райондаги корхоналар, хўжаликлар ва муассасаларда бўлганда муайян янгиликлардан хабардор бўлдилар, деб айтиш мумкин. Шаҳар ва район партия комитетлари секретарларининг Ким Пен Хва номли колхознинг ремонт устахонасидаги эҳтиёж қисмлар омборида бўлишлари кўпчилик учун эриш туюлгандек бўлди. Ваҳоланки бу ерда иш шундай ташкил этилганки, зарур эҳтиёж қисмни қандайдир дақиқалар ичида топиб олиш мумкин. Гап фақат вақтда эмас. Эҳтиёт қисмлар билан марказлашган усулда таъминлашнинг асосий натижаси шундаки, у 30 минг сўм иқтисодий самара бермоқда. Бундай усул қўлланилаётган жойлар саноқли бўлиши турган гап.

Семинар қатнашчилари тикувчилик фабрикасида бўлганларида ортиқча ишчи кучини иш билан таъминлаш муаммосининг амалий ҳал қилиш усули билан танишдилар. Илгари район агросаноат бирлашмаси эгаллаб турган бинода болалар поликлиникасининг ташкил этилганлиги партия комитетлари секретарларини албатта қизиқтирди. РАПО аппарати қисқаргандан сўнг бошқа бинога ўтдилар. Райсниңг собиқ хонасида эса стационар бўлими жойлашди.

Бу истак бўлганда медицина муассасалари, болалар боғча ва яслилари учун бинолар муаммосини анча енгиллаштириш мумкинлигини кўрсатади. Ҳозир ҳам колхозлар ва совхозларда бошқарув аппарати жойлашган катта бинолар қанчадан-қанча бор. Нима учун унинг эгалари оддийроқ бинога ўтиб, эскисини касалхона ёки медицина пункти ташкил этиш учун бермайдилар. Ҳамма ҳам шундай қилмаяпти. Масалан, Тошкентда бир қанча министрликлар ва идоралар қисқарди. Бироқ бирорта ҳам хона, бирорта ҳам бино социал эҳтиёжлар учун берилгани йўқ. Бу шунинг учун ҳам содир бўлмоқдаки, партия комитетлари аппаратларининг кўпгина ходимлари ҳали ҳам бефарқлик позициясида турибдилар, юқоридан кўрсатма бўлишини кутмоқдалар. Шунинг учун ҳам бундай категориядаги партия раҳбарлари учун кишиларнинг активлиги ортиши, демократиялаш ва ошкоралик фикр юритишнинг ўткирлиги ва очиқлиги маъқул бўлмаяпти.

Семинарда кўтарилган масалаларнинг доираси партияга қабул қилиш, партия ташкилотларининг структураси, қабул қилинган қарорлар ижроси билан боғлиқ бўлган оддий мавзулар билан чекланди. Бу соҳалардаги иш аҳволи ҳақида қайғуриш тушунарли. Бироқ шуни ҳам англаб олиш кераккки, ҳозирги вақтда партия ташкилотларининг обрўси ва унга ишончни фақат шу билан белгилаш мумкин эмас.

Шаҳар ва район партия комитетлари ўз фаолиятларини баҳолашнинг қандай ўлчовини белгилайдилар — буни яқин келажак кўрсатади. Бўстонлиқ районида ўтказилиши мўлжалланган навбатдаги семинарда шулар ҳақида маслаҳатлашилади.

ТБИЛИСИДАГИ ВОҚЕАЛАР ХУСУСИДА

ТБИЛИСИ, 10 апрель. (ТАСС мухбири). Республикада вазият ҳамон мураккаб бўлиб турибди. Илгари хабар берилганидек, ашаддий норасмий гуруҳларнинг раҳбарлари сўнгги кунларда Тбилисидаги вазиятни кескинлаштиришга муваффақ бўлдилар, бу шаҳарда сурункасига бир неча кун Советларга қарши тусдаги ижозат берилмаган митинглар бўлди. Ана шу гуруҳларнинг раҳбарлари 8 апрелдан 9 апрелга ўтар кечаси Грузия Министрлар Совети биноси олдида иғвогарлик билан аянчли вазиятни вужудга келтирдилар, оқибатда одамлар ўлиб, фожиа содир бўлди.

Тартиб ўрнатиш, жамиятга қарши ҳаракатларнинг олдини олиш учун республика пойтахтида комендантлик соати жорий этилди.

10 апрель тонгидан бошлаб кўпгина саноат корхоналари ва муассасаларнинг коллективлари бир маромда ишламоқдалар. Шу билан бир қаторда шаҳар жамоат транспорти ишида узилишлар бўлгани қайд этилди, бу эса айрим корхоналарда иш сменасининг кечроқ бошланишига олиб келди, шаҳардаги бир қанча хизматларнинг нормал ишлашига халал бераётган гуруҳлар активлашди.

10 апрель куни Грузия Компартияси Марказий Комитети бюросининг мажлиси бўлди, мазкур мажлисда республикада ва унинг пойтахтида вужудга келган вазият билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

Марказий Комитет бюроси Тбилисидаги, республиканинг бир қанча шаҳар ва районларидаги маънавий-сиёсий вазиятни ғоят кескин деб ҳисоблаб ва бу вазиятни барқарорлаштириш учун шошилинч чора-тадбирлар кўриш кераклигини талаб қилади деб таъкидлаб, айни вақтда партия, совет, ҳуқуқ муҳофазаси органлари вужудга келган вазиятни асосан назорат қилиб турганликларини қайд этди.

Марказий Комитет бюроси Тбилиси ва бошқа регионлардаги партия ва совет органлари, министрликлар, идоралар, корхоналар ва муассасаларнинг ходимларига, партия активларига пикетчиларнинг ҳуқуққа зид талабларига муносиб жавоб беришни, барча куч-ғайратларни республикадаги вазиятни барқарорлаштиришга сафарбар этишни топширди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Г. П. Разумовский иштирок этдилар.

Ўртоқ Э. А. Шеварднадзе шу куниёқ республиканинг илмий ва ижодий зиёлилари билан учрашди. Бу учрашувда вужудга келган вазият муҳокама қилинди ва унга принципиал баҳо берилди, юзага келган аҳволни бартараф этиш йўллари белгиланди.

Учрашувда Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. И. Патиашвили қатнашди.

Грузия Компартияси Марказий Комитети, Грузия ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Тбилисидаги ҳукумат уйи олдида рўй берган тартибсизликлар чоғида ҳалок бўлган ва жабр кўрган кишиларнинг оилалари, қариндош-уруғлари ҳамда яқинларига чуқур ҳамдардлик билдирдилар ва 11 апрелни мотам куни деб эълон қилдилар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

• МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР •

ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АФҒОНИСТОНГА КЕЛДИ

КОБУЛ, 10 апрель. (ТАСС). Совет Ўрта Осиё республикалари — Тожикистон ССР, Туркманистон ССР ва Ўзбекистон ССР делегацияси Афғонистон республикаси раҳбариятининг таклифига биноан бугун визит билан Афғонистон пойтахтига келди. Кобул халқаро аэропортида делегацияни Афғонистон Министрлар кенгаши раисининг ўринбосари Сарвар Мангал, Афғонистон республикаси Министрлар Кенгашининг бевосита алоқалар бош бошқармасининг бошлиғи Аҳмад Ламар, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. Кутиб олиш маросимида СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари, СССРнинг Афғонистон республикасидаги элчиси Ю. М. Воронцов ҳозир бўлди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ БОНН. ГФРнинг йирик саноат маркази бўлган Кёльн шаҳрида «Тафаккурни янгилайлик, тараққиёт кескинликни юмшатишга муҳтож» шиори остида тинчлик тарафдорларининг умумфедерал конференцияси бўлди.

Икки кун мобайнида тараққийпарвар ташкилотлар, кўпгина граждан ташаббускор уюшмаларининг вакиллари тинчлик ва қуролсизланиш муаммоларини муҳокама қилдилар.

✦ ГААГА. Якшанба куни Амерсфорт шаҳридаги «Де флинт» конгресс-марказида Нидерландия Коммунистик партияси (НКП) 31-съезди ўз ишини якунлади. Делегатлар мамлакатдаги социал-иқтисодий аҳволни, НКП олдида халқаро ва ички сиёсат бобида турган вазифаларни муҳокама қилдилар. 1990 йил май ойида бўладиган ялпи парламент сайловида Компартиянинг стратегияси ва тактикасига бағишланган мунозара съезд ишида алоҳида ўрин олди. Съезд НКПнинг янги уставини қабул қилди, партия раҳбар органларини сайлади.

✦ ТОКИО. Ҳукуматнинг буйруғига кўра, «сўл» нашрларга ва «шимолнинг мафкураси» тарқалишига қарши кенг кўламда кураш олиб бораётган Жанубий Кореянинг хавфсизлик маҳкамалари нашриётлар ва китоб дўконларини ялписига тинтув қилмоқдалар.

Бу ерга келаётган хабарларга қараганда, фақат Сеулнинг ўзидагина якшанба куни камида тўққизта нашриёт ва 17 та китоб дўконида тинтув ўтказилди. Япониянинг Киодо Цусин агентлиги хабардор манбаларга суяниб, ана шу операциялар чоғида 1.000 га яқин китоб ва бошқа нашрлар мусодара қилинди, деб ёзади.

(ТАСС, 10 апрель)

ТЕЛЕФОНЛАРДА КОМПЬЮТЕРЛАР

СТОКГОЛЬМ, 10 апрель. (ТАСС). Келаси йили Швециядаги 50 минг телефон абонентига компьютерлар бепул ўрнатилади. Телефон эгалари аппаратга ўрнатилган дисплейлар ёрдамида керакли справкаларни олишлари, турли банк операцияларини бажаришлари, ҳар хил билет буюришлари мумкин бўлади.

«Телегид» деб ном олган бу лойиҳа «Телеверкет» давлат телефон компанияси билан «Эсселте» ва ИБМ электрон фирмалари билан биргаликда амалга оширилмоқда. Бу лойиҳани рўёбга чиқариш учун 1 миллиард кронга яқин пул ажратиш режалаштирилмоқда. Келажакда Швециядаги 1 миллионга яқин телефон эгаси ихтиёрига шундай компьютерлар берилади.

ҚОРА ДОРИ САВДОСИГА ҚАРШИ КУРАШ

ҚОҲИРА, 10 апрель. (ТАСС). Миср махсус хизмат маҳкамалари мамлакатнинг турли районларида қора дори билан савдо қилувчиларга қарши кураш юзасидан кенг кўламда операция ўтказдилар. «Ал-ахбор» газетасининг хабар қилишича, Синай ярим оролининг жанубида шу кунларда ҳақиқий жанглар бўлган. У ерда кўкнори экилган катта майдон борлиги аниқланди. Қора дориларни ички бозорда сотишга ҳозирлик кўраётган ана шу дала эгалари қўлларига қурол олиб чегарачилар ва полициячиларнинг йўлини тўсишди. Қатъий ҳаракатлар натижасида улар қўлга олинди, 150 минг туп кўкнори экилган майдон эса пайҳон қилиб ташланди.

ЭРОНДА СУВ ТОШҚИНИ

НИКОСИЯ, 10 апрель. (ТАСС). Эроннинг Сейистон ва Белужистон вилоятларига сўнгги 30 йил мобайнида энг кучли сув тошқини ёпирилди, деб хабар қилди Эроннинг ИРНА ахборот агентлиги. Муттасил жала ёққанлиги натижасида дарёлар тошиб, 20 минг гектардан ортиқ ер сув остида қолди. Қудратли сув оқими 40 аҳоли пунктини ер юзидан ювиб кетди, 10 минглаб чорва нобуд бўлди. Дарёларда сув сатҳи фалокатли тарзда кўтарилиб бормоқда. Вилоятда катталиги жиҳатидан иккинчи ўринда турадиган Забол шаҳри ва яна қарийб 100 та қишлоқ ташқи дунёдан ажралиб қолди.

КАТТА УЙНИНГ КИЧИК ХЎЖАЙИНЛАРИ

✦ ТОШКЕНТДАН гўзал, манзарали Чимён тоғлари томон етакловчи кенг, равон йўл ёқалаб кўп бора юргансиз, албатта. Шунда атрофи кўкаламзорлар билан ўралган кўркам биноларга кўзингиз тушганда уларга маҳлиё бўлганлигингиз ҳам табиий. Бир вақтлари сокинлик оғушига чўмган ана шу ерлар собиқ 2-давлат дала боғи ҳисобланарди. Эндиликда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қарори билан бу қаср ва унинг атрофидаги ерлар 21-болалар уйи ихтиёрига берилди. 3 йил давомида қаровсиз ётган ана шу майдонларда ободончилик ишлари олиб борилди. Мевали дарахтлар яхши парвариш қилинди. Кузда боғлардан йиғиб олинган баракали ҳосил қишда ҳам тарбияланувчиларни бемалол таъминлашга етди.

Хўжалик юритишни ўрганиб олган «кичик деҳқонларга» яқинда шаҳар бозорлари бошқармаси ходимлари ҳам саховат кўрсатдилар. Болалар уйига улар трактор, 3 та сигир, 200 тадан кўпроқ жўжа совға қилдилар. Шу тариқа ўзига хос жажжи ферма ҳам пайдо бўлди. Сигирларни парвариш қилиш, соғишни қизлар ўрганиб олишди.

Бу йилги баҳор мавсумида иш кўлами янада кенгайиб кетди. Болалар ерни шудгорлаш, сабзавот экиш, теплица хўжалигини юритиш, чорва ва паррандаларни парваришлаш ишларининг ҳаммасига улгурмоқдалар. СУРАТЛАРДА: болалар боғда парвариш ишлари олиб боришмоқда; бу сигирларни кичик чорвадорлар ўзларига ўргатиб олишди.

А. Горокрик фотолари. (ЎзТАГ).

ШАНБАЛИКНИНГ 70 ЙИЛЛИГИ •

УМУМХАЛҚ ҲАШАРЛАРИ

Барча совет кишилари қатори республикамиз меҳнаткашлари ҳам шанбаликларга қалб амри билан, жонажон Коммунистик партиянинг даъвати билан чиқардилар. Айниқса ишчилар синфи хўжалик қурилишидаги ўзининг куч-ғайрати билан намуна бўларди. Коммунистик шанбаликлар Ўзбекистон қишлоқларида ҳам тобора катта обрў қозона бошлади. Бундай умумхалқ ҳашарлари Андижон ва Фарғона уездларида уюштирилганда камбағалларга экин экиш кампаниясини ўтказишда ёрдам бериш бўйича 113 та экин экиш комиссиялари ташкил этилди. Айни вақтда Самарқанд областида 446 та қишлоқ ва волост экин экиш комиссиялари ва 23 та ремонт устахоналари ишлаб турди.

Ўзбек хотин-қизлари ҳам шанбаликларда фаол иштирок этдилар. 1920 йилнинг 4 июнида Тошкентда бўлиб ўтган конференцияларнинг бирида эски шаҳарлик ўзбек хотин-қизлари халқ хўжалигини тиклашда давлатга ёрдам беришга тайёр эканликлари тўғрисида қарор қабул қилинган эди.

Республика партия ташкилотлари коммунистик шанбаликларга кенг партиясиз оммани, шу жумладан, маҳаллий миллатга мансуб меҳнаткашларни кўпроқ жалб қилишга муваффақ бўла бошладилар. 1920 йилнинг охирига келиб партиясиз ишчи ва хизматчилар коммунистик шанбаликлар иштирокчиларининг кўпчилигини ташкил этди. Қуйидаги рақамлар бундан ёрқин далолат беради. 1920 йилнинг ноябрида Ўзбекистон темир йўлларида ўтказилган шанбаликлар ва якшанбаликларда 16 минг 188 нафар киши қатнашган бўлса, уларнинг учдан икки қисмини партиясизлар ташкил этди. 1920 йилнинг 1 сентябридан 1921 йилнинг 1 январигача Тошкентда еттита якшанбалик уюштирилди. Уларда ҳаммаси бўлиб 25 минг 914 киши қатнашди. Партиясизлар эса 17 минг 820 кишини ташкил этди.

Республика коммунистлари граждан уруши йилларида ўнлаб минг кишини шанбаликларга жалб қилишга муваффақ бўлдилар. Бундай умумхалқ ҳашарлари хўжалик вайронагарчиликларини бартараф этишда, фронт билан мамлакатимиз ичи бирдамлигини мустаҳкамлашда катта роль ўйнади. Бу Совет ҳокимияти йилларида кенг қулоч ёзган социалистик мусобақанинг куртаклари эди.

В. И. Ленин коммунизм миллионларнинг жонли, ижодий иши бўлиб қолишини орзу қилган, фақат шундагина коммунистик меҳнат ғалабасига эришиш мумкинлигини таъкидлаган эди. Коммунистик партия меҳнаткашларнинг коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал қилишда тобора кўпроқ иштирок этишини таъминлаш учун социалистик мусобақани ташкил этиш, такомиллаштириш ва кенг ёйишга катта эътибор берди. Шу туфайли ҳам КПСС XXI съезди арафасида меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишга қаратилган янги ватанпарварлик ҳаракати вужудга келди. Шуниси диққатга сазоворки, бу ташаббус ҳам 1919 йилда дастлабки коммунистик шанбаликлар бўлиб ўтган Москва-Сортировочная" станцияси деПосида туғилди. Коммунистик шанбаликнинг ярим асрлик юбилейи куни 115 миллион совет кишилари умумхалқ ҳашарига чиқдилар. Шундан кейин бу тарихий анъана қайта тикланди. У ҳар йили совет кишиларининг мисли кўрилмаган фаоллиги шароитида ўтмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йилдаги апрель Пленуми ҳар бир йирик иқтисодий босқич партия олдига, совет жамияти олдига янги вазифалар қўяди, деб кўрсатди. Ҳозирги вақтда мамлакатимизда барпо этилган социализмни такомиллаштириш муаммоларини ҳал қилишга катта аҳамият берилмоқда. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш принципларини жорий этиш экономикада ижодий силжишларга олиб келмоқда. Кўпчилик корхоналар ва халқ хўжалиги тармоқлари энг муҳим кўрсаткич — фойда олиш бўйича план топшириқларининг тўла ва ошириб бажарилишини таъминламоқдалар. Ижтимоий ишлаб чиқаришда интенсивлаштириш жараёнининг тезлашишига иқтисодий тараққиётнинг янги сифат омиллари катта таъсир қилмоқда. Шуни айтиш кифояки, сўнгги икки йилда миллий даромаднинг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилмоқда. Ишчилар синфи юксак онглилик ва уюшқоқликни намойиш этмоқда. Улар ижтимоий ҳаётни қайта қуриш ва иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш бўйича бошланиб кетган умумхалқ ҳаракатида карвонбошилик қилмоқдалар. Колхозчилар ҳам бу хайрли ишда ишчилар синфига кўмакдош бўлишяпти. Қишлоқ хўжалигида қайта қуришнинг жонбозлари ишнинг янги шаклларини дадил қўлламоқдалар, фан ютуқларини, самарали технологияни тобора кенг жорий қилмоқдалар. Айниқса, пудрат усули асосида ишлаётган хўжаликлар, бўлимлар, бригадалар, оилалар кўпайиб бормоқда.

Ҳар қандай яхши планлар ҳам агар станок ёнида ишчи, далада деҳқон, чорвачилик фермасида чорвадор, илмий-тадқиқот институтида олим жонфидолик билан, виждонан ишламаса амалга ошмай қолиши турган гап. Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда ишлаб чиқаришнинг барча жабҳаларида меҳнат кўтаринкилигини авж олдириш, меҳнаткашларнинг куч-ғайратини ва ижодий фикрини экономика олдида турган улкан вазифаларнинг муваффақиятли ҳал қилинишига сафарбар этиш лозим.

Бунда халқимизнинг ажойиб анъанасига айланиб қолган коммунистик шанбаликлар ҳам катта роль ўйнаши мумкин. Чунки шу куни қалб амри билан ўзининг жонажон корхонаси, даласи, муассасасига отланган ҳар бир меҳнаткаш оддий кунлардагига нисбатан самарали ишлашга, юқорироқ меҳнат унумдорлигига эришишга астойдил ҳаракат қилади. Ана шулар норма бўлиб қолиши, ҳар биримизнинг кундалик эҳтиёжимиз бўлиб қолиши лозим. Биз шуни эсдан чиқармаслигимиз кераккки, фақатгина самарали, юксак унумли меҳнатимиз билан мамлакатимиз олдида турган мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишимиз, демак совет кишиларининг моддий фаровонлигини оширишга эришишимиз мумкин. Чунки ҳеч қандай механизмлар, тақсимлаш ва қайта тақсимлашлар ўз-ўзидан фаровон турмушни вужудга келтирмайди. Шунинг учун ҳам доим буюк почин анъаналарига содиқ бўлайлик, ҳар бир иш жойида бутун маҳорат, тажрибани сарфлаб унумли ва сифатли ишлайлик.

В. ШАПОВАЛЕНКО,
тарих фанлари доктори, профессор.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

Гўзал Бўкаева Ангрендаги Облиқ қишлоғида жойлашган 4-кутубхонага салкам 40 йилдан буён мудиралик қилади. Дастлаб атиги 4 минг китоб фондига эга бу кутубхона кўримсизгина тор бир хонага жойлашган эди. Мудиранинг ташаббускорлиги туфайли бу ўқув даргоҳи замонавий жиҳозланган бинога кўчиб ўтди. Ўқувчилар сони ҳам кўпайиб бормоқда, китоб фонди эса 37 мингдан ортиб кетди.

Т. ШЕРАЛИЕВ.

* * *

Бекобод районидаги 5-қишлоқ ҳунар-техника билим юртида ётоқхона тарбиячиси Замира Эшонқулова раҳбарлигида тез-тез турли маданий-тадбирлар ўтказиб турилади. Яқинда бу ётоқхона клубида «Умид» ва «Парвоз» қизлар командалари қувноқлик ва зукколик бобида куч синашдилар. Беллашувда «Парвоз» командаси қизлари ғолиб бўлишди.

М. САФАРОВ.

* * *

Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхози меҳнаткашлари бу йил Наврўзни жуда зўр хурсандчилик билан байрам қилдилар. Бу айёмга бағишланган халқ сайилида болалар ҳам, кексалар ҳам яйрашди. Халқимизнинг энг қадимий ўйин ва беллашувларидан арқон тортиш, кураш, улоқ каби мусобақаларни кўпчилик қизиқиш билан томоша қилди. Мусобақалар сўнггида йиғилганларга кўклардан тайёрланган баҳор таомлари, сумалак тортилди.

Р. САЙТҚУЛОВ.

• БУГУН—КОСМОНАВТИКА КУНИ •

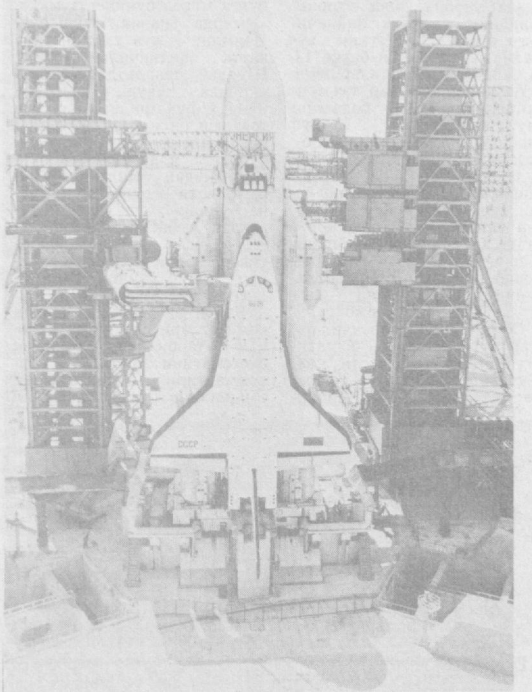

● СУРАТЛАРДА: биринчи фазокор Юрий Гагарин ва биринчи фазокор аёл Валентина Терешкова, кўп марта фойдаланиладиган биринчи Совет космик кемаси «Буран» стартда.

ТАСС фотохроникаси.

КЎНГЛИМИЗГА ЖО БЎЛГАНСАН, ЮРА...

БОЙҚЎНҒИР КОСМОДРОМИДАН КУТИЛМАГАН РЕПОРТАЖ

... 1961 йилнинг апрель ойи тонготарида Бойқўнғир космодроми старт майдончасидан сал наридаги оқ ёғоч уйдан икки ёш учувчи — Юрий Гагарин ва Герман Титов чиқиб келишди. Уларга космосда одам бошқарадиган парвозлар даврини очиб бериш насиб этган эди. Ўша мард йигитлар парвоз олдидаги тунни қозоқ даштидаги ана шу уйда ўтказган эдилар, энди бу ерда музей очилган. Кўплар зиёратга келишади, ҳозирги кунда Ер атрофидаги фазони ўзлаштираётган кишилар учун эса бу даргоҳ қадамжо.

Анъанага кўра, парвоз олдидан ҳар бир кема экипажи бу ерга келиб, космонавтлар отряди биринчи командирига ўзининг учиш топшириғини бажаришга шай эканлигини айтади. Космос кашшофининг ҳамма замин ва замонларда янги кашфиётларда иштирок этиш одамлар учун эзгу бахт эди, деган сўзлари унинг ворислари учун ҳам шиор бўлиб қолди.

Парвоз олдидан бу ерга келган учувчилар хотира дафтарига дил сўзларини ёзиб қолдиришган, бу дафтарни «миннатдорлик калимаси» деб аташади, шу саҳифаларни варақлаймиз.

«Қаёққа учмайлик, қанча вақтга учмайлик, биз ҳамиша бу уйга келамиз... Шу ердан инсониятнинг космосга катта одими бошланган эди. Биз, худди Юрий Гагарин сингари, топшириқни бажариш учун бутун билимимиз, кучғайратимиз, тажрибамиз ва малакамизни сарфлаймиз. В. Биковский ва В. Аксёнов.

«Юра! — Гагаринга В. Горбатко ва Ю. Глазков ана шундай сўзлар билан мурожаат қилишди, — **Сени ишонтириб шуни айтмоқчимизки, партиямиз, Улуғ Ватанимиз топшириғини бажарамиз. Сен кўнглимизга жо бўлгансан, доимо бизнинг ёрдамчимиз ва устозимизсан...»**

Гагарин уйи худди оҳанрабодек, космодромни ҳатлаб ўтган барча кишилар — ракета космик техникасини яратишда иштирок этаётган, уларни фазога учиришга тайёрлаётган олимлар ва мутахассислар, маданият арбоблари, чет эл мамлакатлари намояндаларини ўзига тортиб турибди...

«Ажойиб инсон, коммунист Юрий Алексеевич Гагариннинг жасорати, исми-шарифи ва космос кашшофининг ёқимтой жилмайиши миннатдор инсониятнинг хотирасида ҳамиша қолади, деб ёзибди хотира дафтарига Болгария генерали Д. Журов. Унинг ворислари орасида неча ўнлаб қаҳрамонлар бор, КПСС ва совет халқининг интернационализми шарофати билан шу қаҳрамонлар даврасида қардош социалистик мамлакатларнинг вакиллари «Интеркосмос» программасининг қатнашчилари бор». Дафтарни яна варақлаймиз, Гагариннинг космосдаги йўллардан борган тадқиқотчиларнинг ёзувини ўқиймиз.

«Союз-25» экипажи Гагарин уйига унутилмас кун — 1977 йил 4 октябрда келган эди. Ўшанда бутун Ер юзи аҳли коинотга буюк биринчи қадамнинг 20 йиллигини, яъни Ернинг биринчи сунъий йўлдоши учирилган кунни нишонлаётган эди. «Юрий Алексеевич, сен ўлмас парвозинг олдидан тунаган уйга биз ҳам келдик, — деб ёзишибди В. Коваленок ва В. Рюмин. Парвозга ҳам сенинг номингни қалбимизга жо этиб учамиз.

Бу уйда Ю. Гагариннинг «Космосга йўл» китоби ҳам сақланмоқда. Бу асарга қаҳрамоннинг онаси Анна Тимофеевна дастхат ёзиб берган. **«Космодромдаги ёш дўстларим! Она насиҳатини эшитинг: Ватанни ўғлим Юрадек жон-танингиз билан севинг! Ватанга Юрий сингари ўзингизни аямай садоқат билан хизмат қилинг! Бунинг учун Ватан сиздан миннатдор бўлади, халққа фойдали эзгу орзу-умидларингизнинг ушалишига ёрдам беради...»**

Турли даврларда социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, шунингдек, АҚШ, Франция, Ҳиндистон, Сурия, Афғонистон намояндалари ана шу энг йирик космодромга меҳмон бўлиб келишган эди.

П. Климук ва М. Гермашевскийдан иборат Совет—Польша экипажи парвоз этадиган кун В. Ярузельский раҳбарлигидаги ПХР партия-ҳукумат делегацияси дафтарга қуйидагиларни ёзган эди: «Ана шу ажойиб воқеа КПСС билан Совет халқининг қардош Польшага интернационал муносабатининг намунасидир. Бу илм-фаннинг тинчлик йўлида, социализм ва коммунизм шон-шуҳрати йўлида катта муваффақиятларга эришилганлигининг яна бир далолатидир».

Генерал Х. Гофман бошчилигидаги ГДР делегацияси шу фикрни гўё давом эттириб қуйидагиларни ёзган: «ГДР биринчи космонавтининг муваффақиятли парвози ГДР тарихига муҳим тарихий воқеа, ГДР билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона алоқалардаги унутилмас давр бўлиб киради. ГДР гражданлари марксча-ленинча партияларимиз, давлатларимиз, армияларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстлик нечоғлик мустаҳкам бўлса, мамлакатда социализм шу қадар яхши ривожланади, деган тарихий ҳақиқатнинг янги ишончли тасдиғини худди ана шу парвоз тимсолида ҳам яққол кўриб турибдилар.

«Шунга аминмизки, — дейилади Монголия Халқ Республикаси делегацияси ёзувида, — совет кишиларининг космосни ўзлаштиришдаги буюк жасоратлари замирида СССРнинг қудратли иқтисодий ва илмий-техникавий потенциали бор. Бу потенциал совет олимлари, космонавтлари, инженерлари, техниклари ва ишчиларининг истеъдоди, меҳнати ва мардлиги туфайли ўн чандон кўпайган...»

Дастхатлар... дастхатлар... Ҳуснихат билан ёзилганлари ҳам, ўқиш бир қадар қийинроқ бўлганлари ҳам бор. Лўнда дастхатлар ҳам, батафсил ёзувлар ҳам битилган. Булар ракета космик системалари биринчи бош конструкторининг сафдошлари, космонавтлар томонидан ёзилган.

Жаҳондаги иккинчи космонавт Г. Титов уларга мурожаат қилиб, қуйидагиларни ёзибди: «Мен сизга қийин, аммо халқ учун зарур бўлган ишда янги муваффақиятлар тилайман».

«Космик сафарга чиқар эканмиз, ҳамиша кўнглимиз тўқ, чунки бизни содиқ, қудратли, ғоят ишончли қўллар кузатиб қўймоқда...» Л. Кизим, В. Соловьёв ва О. Атьков шундай сўзларни ёзиб қолдиришган.

... Ёзувлар кўп. Бу ерга М. Егоров билан биргаликда фашист Рейхстаги устига ғалаба байроғини тиккан мард жангчи М. Кантария ҳам келган экан. Совет Иттифоқи Қаҳрамони космодромдаги объектлар қурилиши миқёси уни лол қилганини ёзибди: «Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси сифатида космодромдаги бу юмушлар Ер юзида тинчликни таъминлашга қаратилганлиги билан фахрланаман. Ишчилар, инженерлар, олимларга халқимиз бахтсаодати, севимли Ватанимиз фаровонлиги йўлида, космосни тадқиқ этиш ишларида катта муваффақиятлар тилайман».

Космонавтика шаънига, хусусан олимлар, космос тадқиқотчилари, космодром меҳнатчилари шаънига айтилаётган ана шу гаплар ўринлими? Фактлар, ҳа ўринли, деб айтишимизга асос бўлади. Космик техника илм-фан ва Ер юзи аҳлининг амалий эҳтиёжларига эътиқод билан хизмат қилиб, Ер юзидаги турли-туман машиналарнинг кўпайишига олиб келди. Космик техника шарофати билан прогрессив технологиялар ишлаб чиқилмоқда. Ишлаб чиқариш такомиллаштирилмоқда. Илгари космосга мўлжалланган кўп нарсалар эндиликда бизнинг кундалик ҳаётимизга сингиб кетди. Космотелефон, телеграф, телевидение, космогеология, космокартография, космонавигация, космофармокология, космометаллургия..., ва бошқалар Ер юзидаги воситалар билан бир қаторда халқ хўжалигидаги юмушларимиз имкониятларини кенгайтирмоқда, амалиётнинг турли соҳаларида прогрессив йўналишлар равнақига ёрдам бермоқда. «Интеркосмос» кенгашининг раиси академик В. А. Котельников бир вақтлар давлат сарфлаган ҳар бир сўм халққа 15 сўм бўлиб қайтади, деган эди. Амалий космонавтиканинг асосчиси бўлган С. П. Королев ҳам вақти келиб, космонавтика учун кетган харажатлар 100 баравар кўпайиб қайтиб келади, деганида ҳақ эди.

Бойқўнғир — Москва.

А. РОМАНОВ, (ТАСС).

• НАВРЎЗ ШОДИЁНАЛАРИ

ФАЙЗИ ЎЗГАЧА

Пойтахтимиздаги Охунбобоев номли 45-ўрта мактабга ўтган шанба куни нафақат ўқувчилар, балки шу атрофдаги Каттабоғ, Маяковский номли ва 1 Май маҳаллаларида истиқомат қилувчи каттаю-кичик Наврўз байрамини нишонлаш учун тўпланишди. Мактаб маъмурияти ва маҳалла комитетлари раислари меҳмонларни иззат-ҳурмат билан кутиб олдилар. Янграётган карнай-сурнай садоларига радиокарнай орқали таралаётган Наврўз, баҳорни мадҳ этувчи куй ва қўшиқлар уланиб кетди. Айниқса, баҳор ноз-неъматлари билан безатилган тўкин дастурхон атрофида кекса отахон ва онахонлар Наврўзимизнинг қайта тиклангалиги, миллий урф-одатларимизга кенг йўл очилганлигидан мамнун бўлиб ўтирибдилар.

— Бу йилги Наврўзимизнинг файзи ўзгача бўлмоқда, — дейди Каттабоғ маҳалла фаолларидан Раҳим Халилов.— Яқинда катта дошқозонда ҳалим пишириб бутун маҳалламиз аҳлига улашган эдик. Мана бугунги байрамдан ҳам барча хурсанд.

Ташкилий ишларни амалга оширишда астойдил ҳаракат қилган 45-мактаб партия ташкилотининг секретари Н. Асқарова, тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари М. Зоитова ва бошқа педагоглардан кўпчилик миннатдор бўлди.

С. АСҚАРОВ.

ҲАМ УЧРАШУВ, ҲАМ ТАНТАНА

Шу кунларда қаерга борманг, қаерда бўлманг Наврўзи олам шодиёнаси устидан чиқасиз. Кекса-ю ёшнинг шодон кулгиси, хурсандчилигига шерик бўласиз.

«Геофизика» посёлкасида ўтказилган шоир ва ёзувчилар билан учрашув ҳам Наврўз тантанасига уланиб кетди. Клуб биноси дид билан безатилган. Кираверишда қизил алвонларга «Наврўз айёмингиз қутлуғ бўлсин», «Хуш келибсиз, азиз меҳмонлар» каби сўзлар ёзилган. Байрам дастурхонига Наврўз неъматлари — кўк сомса-ю, сумалаклар тортилган. Район кутубхонасининг «Геофизика»даги 17-филиали мудири Райҳон Қўчқорова бу тантанага бош-қош.

Район марказий кутубхонаси мудири Римма Черепанова, марказлашган кутубхоналар системаси бўлим методисти Гулчеҳра Абдурасулова, Тузель қишлоқ хотин-қизлари кенгаши раиси Гавҳар Қўшиқовалар меҳмонларни очиқ чеҳра, илиқ табассум билан қарши олмоқдалар...

Дастлаб сўз олган шоира Фарида Усмонова мана шундай тўкин дастурхон тузаб, меҳмонларни сийлаётган мезбонларга миннатдорчилик билдирди. Сўнг ўзининг янги шеърларидан намуналар ўқиб берди. Шоир Муҳиддин Жабборов Афғонистонда мардона курашган ёшларга бағишлаб ёзган «У сизга ўхшарди» шеърини ўқиди. Шунингдек, шарқ мамлакатларида Наврўзнинг қандай нишонланиши ҳақида ҳикоя қилди. Умидли ёш шоира Меҳринисо Ойдинованинг «Гуноҳсиз гуноҳкорлар» ҳамда баҳор гўзалликларини таърифлаб битган шеърлари ҳам манзур бўлди.

Шеърхонлик куй ва қўшиқларга уланиб кетди. Ҳамза номидаги музика билим юртининг иккинчи курс талабаси Улуғбек Абдукаримов ўзи яратган «Сенсиз» қўшиғини дил-дилидан куйлади. 36-ўрта мактаб ўқувчилари Малоҳат Орипова, Гулбаҳор Миржамоловалар Саид Аҳмаднинг «Ажиналар» комедияси инсценировкасини маҳорат билан ижро этдилар.

Хотин-қизлар кенгаши раисининг ўринбосари Турғуной Қўлдошева учрашув ҳамда Наврўз тантанасига ташриф буюрган меҳмонларга чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

Р. УСМОНОВА, Оржоникидзе райони.

● СУМАЛАКХЎРЛИК...

Х. Шодиев фотоси.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

ОЛИЙ ЛИГАДА ҚОЛИШДИ

✦ МАМЛАКАТ чемпионати олий лигасида қатнашаётган Тошкентнинг «Автомобилист» волейболчилари ўз майдонларидаги учрашувларни баҳамжиҳат, кўтаринки руҳда ўтказиб, уч учрашувнинг ҳаммасини ғалаба билан якунладилар. Тошкентликлардан 2:3 ҳисобида енгилган Каунас волейболчилари олий лига билан хайрлашдилар ва келаси йил биринчи группада иштирок этишади. Бир вақтлар шон-шуҳратга бурканган Москванинг «Динамо» волейболчилари ҳамшаҳарларимиздан 0:3 ҳисобида енгилиб, энди кучлилар даврасида қолиш ҳуқуқи учун биринчи лига ғолиблари билан ўтиш мусобақаларида қатнашади. Бокулик спортчилар билан бўлган ўйинда ҳам «Автомобилист» 3:0 ҳисобида ғалабага эришди. Озарбайжон пойтахтида ниҳоясига етадиган чемпионатнинг сўнгги давра ўйинларида Тошкент ва Боку волейболчилари умумий тўққизинчи ўрин учун ўзаро баҳс юритадилар.

ИККИ ТУРДАН СЎНГ

✦ СССР футбол чемпионати (1-лига) қатнашчилари учинчи тур ўйинларини 15 ва 16 апрель кунлари ўтказишади. Шанба куни «Пахтакор» футболчилари Воронеж шаҳрида «Факел» меҳмони бўладилар. Икки турдан сўнг командаларнинг жадвалдаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ў	Т	О
АСК (Р-д)	2	7—2	4
МАСК	2	4—0	4
«Нистру»	2	4—1	4
«Металлург»	2	3—1	4
«Факел»	2	2—0	3
«Қайрат»	2	2—1	3
«Пахтакор»	2	2—1	3
«Шинник»	1	1—0	2
«Кубань»	2	1—2	2
«Динамо» (Ст)	2	0—0	2
«Кузбасс»	2	0—0	2
«Динамо» (Бт)	1	0—0	1
«Таврия»	1	0—0	1
«Котайк»	2	0—1	1
«Спартак»	2	0—1	1
«Нефтчи»	2	0—3	1
«Геолог»	1	0—1	0
«Ростсельмаш»	1	0—1	0
«Гурия»	2	2—4	0
«Торпедо»	1	1—3	0
АСК «Карпати»	2	2—5	0
«Даугава»	2	1—5	0

ЭСЛАТМА: «Торпедо» (Кт)— «Таврия» ва «Динамо» (Бт) — «Ростсельмаш» «Шинник» — «Геолог» учрашувлари бошқа кунга кўчирилди.

ЖАСУР ҚИЗ ХОТИРА СОВРИНИ УЧУН

✦ ҒУЗОРДА енгил атлетиканинг кросс тури бўйича жасур комсомол қиз Майна Ҳасанова хотира соврини учун анъанавий мусобақалар бўлиб ўтди. Унда турли областларнинг 120 дан ортиқ вакили қатнашди. Команда ҳисобида ўринлар қуйидагича тақсимланди: Тошкент области, Тошкент, Андижон. Шахсий ҳисобда Тошкент области вакили Р. Дубовик 3 километрга бўлган югуришда 10.04,6 секунд натижа билан, 1,5 километрга бўлган баҳсда тошкентлик Марина Тяпшева 4.57,8 секунд вақт билан биринчи ўринни эгаллашди.

Навбатдаги қабул

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчилик Совети навбатдаги қабулни эртага—13 апрель пайшанба куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказади. Бу сафар меҳнаткашларни жамоатчилик Советининг аъзоси, область биринчи давлат нотариал идорасининг бош нотариуси Мамлакат Амирова қабул қилади.

Жамоатчилик Советининг қабулхонаси Ленинград кўчаси 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган. Телефонлар: 32-53-54; 33-40-48.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИЛИК СОВЕТИНИНГ ҚАБУЛХОНАСИ.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 14 апрель куни чиқади).

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
М. Қориёқубов номли Ўзбек давлат филармонияси

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

17 АПРЕЛЬ СОАТ 19.30 ДА

«ЁШ ИЖРОЧИЛАР САНЪАТИ»

«ЛАЗГИ» ДАВЛАТ ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК АНСАМБЛИ СОЛИСТЛАРИ

I Республика мақом ижрочилари конкурсининг лауреати

Раҳматжон ҚУРБОНОВ

ва

Қўзибой ОТАЖОНОВ

КОНЦЕРТИ

Билетлар В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида ҳар куни соат 14.00 дан бошлаб сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР прокати идораси

АПРЕЛЬ ОЙИДА
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА
ўзбек тилига таржима қилинган
ҚУЙИДАГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРДИ

«ТОНГ ОТАРДА»

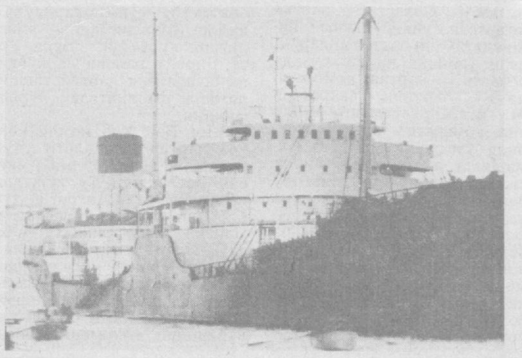

Сценарий муаллифлари — ОЛЕГ РУДНЕВ, ИГОРЬ ТАЛАНКИН.

Режиссёр — РОДИОН НАХАПЕТОВ.

РОЛЛАРДА: Неле КЛИМЕ, Ремигиюс САБУЛИС, Иннокентий СМОКТУНОВСКИЙ, Тину КАРК, Донатас БАНИОНИС, Хейно МАНДРИ, Игорь ЕФИМОВ, Нина РУСЛАНОВА ва бошқалар.

1941 йил 21 июндан 22 июнга ўтар кечаси немис пассажир кемаси «Гаммония» Скандинавиядан Гамбургга қайтиб келарди. Пассажирлар орасида йирик саноатчининг қизи, ёш немис аёли Эрна Зайферг ҳам бор эди. У уйқусизликдан нолийди ва Эрнанинг янги жазмани (таниши) қизни каютагача кузатиб қўяркан, унга кучли таъсир кўрсатувчи уйқу дорисини таклиф этади.

Сал вақт ўтмай «Гаммония» капитанига кемада ёнғин чиққани ҳақида доклад қилишади. Ёрдам ҳақидаги сигнални ўша яқин ўртада сузиб бораётган совет «Каспий» танкери қабул қилиб олади. «Гаммония» ғарқ бўлади.

«Каспий» бортида немис капитани рус офицерларига ҳозиргина олинган телеграмма мазмунини баён қилади: икки соат муқаддам Германия Россияга қарши уруш бошлади. Нацист ғаламисларнинг иғвосига учган немис экипажининг бир қисми танкерни босиб олади...

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«ҚИММАТЛИ ЕЛЕНА СЕРГЕЕВНА»

Сценарий муаллифи — ЛЮДМИЛА РАЗУМОВСКАЯ, ЭЛЬДАР РЯЗАНОВ иштирокида.

Режиссёр — ЭЛЬДАР РЯЗАНОВ.

РОЛЛАРДА: МАРИНА НЕЁЛОВА, НАТАЛЬЯ ШЧУКИНА, ФЁДОР ДУНАЕВСКИЙ, ДМИТРИЙ МАРЬЯНОВ, АНДРЕЙ ТИХОМИРНОВ ва бошқалар.

Фильмда ёшлар, улар яшаб турган жамиятда қарор топган жуда кўп иллатларни ўзида уйғунлаштирган ҳозирги замон ўсмирлари ҳақида ҳикоя қилинади. Болаларга ҳарчанд «иккиламчи ахлоқ»дан дарс беришар ва улар бундан ҳеч кечиктирмай фойдаландилар.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

ПАССАЖИРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТАШСЕЛЬМАШ» АВТОСТАНЦИЯСИДА

оммавий дам олиш жойлари —
Чимён, Чорвоқ, Оқтош ва Бурчмуллага
дам олишга бориш учун
нақд пул эвазига
КОЛЛЕКТИВ БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Группалар составида — 34 ёки 24 нафар одам бўлиши лозим.

Тошкент область автовокзаллар ва пассажир автостанциялари ишлаб чиқариш бирлашмаси.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 224808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Р. 00268. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Б.—1582. Индекс: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12